

ONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN DE REGELGEVING OVER HET BELEIDSDOMEIN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Dit ontwerp van decreet beoogt een aantal nieuwe en noodzakelijke initiatieven te nemen en aanpassingen door te voeren betreffende de regelgeving van het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG). Naast wetgevingstechnische aanpassingen regelt dit decreet ook een aantal meer fundamentele aspecten, waar een aangepaste regelgeving zich opdringt, onder meer voor wat betreft de begroting, de interlandelijke adoptie van kinderen, de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters, Zorginspectie, het Groeipakket, het Woonzorgdecreet en de organisatie van de eerstelijnszorg.

In het kader van vermindering van de regeldruk wordt eveneens de focus gelegd op het schrappen van in onbruik geraakte regelgeving en van verplichtingen met betrekking tot dossiersamenstelling of rapportage die geen of slechts een zeer beperkte concrete meerwaarde (meer) hebben voor de overheid.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

1. Dit ontwerp van decreet beoogt een aantal nieuwe en noodzakelijke initiatieven te nemen en aanpassingen door te voeren betreffende de regelgeving van het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG). Naast wetgevingstechnische aanpassingen regelt dit decreet ook een aantal meer fundamentele aspecten, waar een aangepaste regelgeving zich opdringt, onder meer voor wat betreft de begroting, de interlandelijke adoptie van kinderen, de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters, Zorginspectie, het Groeipakket, het Woonzorgdecreet en de organisatie van de eerstelijnszorg.
2. In het kader van vermindering van de regeldruk wordt eveneens de focus gelegd op het schrappen van in onbruik geraakte regelgeving en van verplichtingen met betrekking tot dossiersamenstelling of rapportage die geen of slechts een zeer beperkte concrete meerwaarde (meer) hebben voor de overheid.

B. Inhoud

3. HOOFDSTUK 1 met de inleidende bepaling behoeft geen toelichting.

4. In HOOFDSTUK 2 wordt in de wet van 22 januari 1945 betreffende de economische reglementering en de prijzen een correctie aangebracht die tot doel heeft een vergetelheid te corrigeren in die zin dat de centra voor dagopvang opnieuw worden opgenomen in het betreffende artikel.
5. In HOOFDSTUK 3 wordt in het Gerechtelijk Wetboek voorzien in de wijziging van artikel 582, 2°, van het Gerechtelijk Wetboek om de rechtsgrond voor de bevoegdheid van de arbeidsrechtbank beter te verankeren, ten behoeve van de rechtszekerheid. Voor een diepgaandere bespreking van deze wijziging, wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting.
6. HOOFDSTUK 4 betreft wijzigingen in artikel 8 en 12 van het decreet van 23 februari 1994 inzake de infrastructuur voor persoonsgebonden aangelegenheden: de wijzigingen in artikel 8 betreffen een consistente vertaling van een eerdere wijziging m.b.t. de coördinatiecommissie in de VIPA-procedurebesluiten, de wijzigingen in artikel 12 van hetzelfde decreet betreffen een verduidelijking m.b.t. de start van de termijn van het genotsrecht.
7. HOOFDSTUK 5 betreft het aanbrengen van wijzigingen in artikel 2 van het decreet van 7 juli 1998 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1998.
8. HOOFDSTUK 6 betreft de wijzigingen van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid.

Dit decreet (hierna ook: Preventiedecreet) voorziet in de mogelijkheid om beheersovereenkomsten te sluiten met partnerorganisaties en organisaties met terreinwerking.

Een organisatie met terreinwerking is conform artikel 2, 22°, van het Preventiedecreet een van rechtswege erkende organisatie, een door de Vlaamse Regering erkende of erkende en gesubsidieerde organisatie, of een organisatie die gesubsidieerd wordt via een beheersovereenkomst, die op het terrein de opdrachten uitvoert, de methodieken toepast of de diensten levert met betrekking tot de preventieve gezondheidszorg.

Een partnerorganisatie is conform artikel 2, 23°, van het Preventiedecreet een organisatie met rechtspersoonlijkheid die als een kern binnen een expertisenetwerk fungeert en die van rechtswege erkend en gesubsidieerd is, door de Vlaamse Regering erkend of erkend en gesubsidieerd wordt, of gesubsidieerd wordt via een beheersovereenkomst, vanwege minstens een van de hiernavolgende competenties:

- a) de inhoudelijke deskundigheid in verband met ziektepreventie;
- b) de inhoudelijke deskundigheid in verband met gezondheidsbevordering;

c) het verstrekken van gegevens inzake gezondheidszorg.

Partnerorganisaties en organisaties met terreinwerking vormen een belangrijke actor in de ontwikkeling en in de uitvoering van preventie-methodieken en -programma's in de Vlaamse Gemeenschap.

Artikel 21, §1, en artikel 23, §1, van het Preventiedecreet bevatten reeds de delegatie aan de Vlaamse Regering om respectievelijk voor partnerorganisaties en voor organisaties met terreinwerking de nadere regels te bepalen voor de oproep en het sluiten van een beheersovereenkomst.

Al sinds 2009 regelt het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 betreffende de subsidiëring en erkenning van partnerorganisaties en organisaties met terreinwerking via een beheersovereenkomst de mogelijkheid om een beheersovereenkomst te verlengen, zonder een nieuwe oproep te moeten lanceren. Zo stelt artikel 4, paragraaf 2, tweede lid, van het voormelde besluit: "Als de administratie de uitvoering van de beheersovereenkomst en de financiële verantwoording voor de duur van de beheersovereenkomst als voldoende heeft geëvalueerd, kan de minister, na goedkeuring door de Vlaamse Regering, beslissen de beheersovereenkomst een keer te verlengen voor een periode van ten hoogste drie jaar, zonder een nieuwe oproep te lanceren.".

Die regels rond verlenging zijn gebaseerd op de delegatie aan de Vlaamse Regering om de regels voor de oproepen en het sluiten van een beheersovereenkomst te bepalen. Met het oog op het creëren van meer rechtszekerheid, is het echter aangewezen om de delegatie aan de regering om regels voor de verlenging van beheersovereenkomsten te bepalen, daar nu uitdrukkelijk aan toe te voegen, ter verduidelijking van de draagwijdte van artikel 21 en 23 van het Preventiedecreet.

Met voorliggend ontwerp van decreet wordt daarom in het Preventiedecreet de rechtsgrond verduidelijkt om beheersovereenkomsten met partnerorganisaties en organisaties met terreinwerking te verlengen.

De mogelijkheid om beheersovereenkomsten te verlengen, is in bepaalde omstandigheden nodig om de continuïteit van kwaliteitsvolle initiatieven te kunnen voorzien.

9. HOOFDSTUK 7 betreft het aanbrengen van een correctie aan het decreet van 20 maart 2009 houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.
10. HOOFDSTUK 8 betreft de opheffing van het decreet van 23 december 2010 betreffende de rechtenverkenner. Dit decreet moest de eerste versie van de Rechtenverkenner een grondslag geven om via koppeling met KSZ persoonsinfo te laten opvragen om zo eenvoudiger en gericht een persoonlijk

profiel te laten opmaken. In de nieuwe versie van Rechtenverkenner, gelanceerd in september 2024, is een dergelijk persoonlijk profiel niet opgenomen. Dat voorwerp voor een decreet vervalt hiermee. Een nieuw specifiek decreet is niet nodig, aangezien de wettelijke basis van een tool als Rechtenverkenner in het Bestuursdecreet (art. II.7 in het derde lid, sub 3°) vervat zit.

11. De wijziging in HOOFDSTUK 9 heeft een technische rechtzetting in het decreet van 20 januari 2012 houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen tot doel.
12. De wijzigingen aan het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters (HOOFDSTUK 10) betreffen enkele correcties op het decreet zoals gewijzigd in het kader van een verstrengde handhaving in de kinderopvang:
 - Een correctie van woordgebruik vergunning en subsidies in artikel 3;
 - Een verduidelijking van het subsidiesysteem dat bepaalde subsidies kunnen toegekend worden, ongeacht of de organisator al basissubsidie, subsidie voor inkomenstarief én plussubsidie heeft;
 - De rechtsgrond om een subsidie te geven aan organisaties die het agentschap ondersteunen bij de screening en adviesverlening en bij de risicotaxatie wordt uitdrukkelijk toegevoegd aan artikel 11;
 - Artikel 12: De delegatie aan de Vlaamse regering wordt verbeterd door duidelijker te formuleren dat de delegatie aan de Vlaamse regering verleend wordt voor alle subsidies, ook deze die niet geprogrammeerd zijn. Daarnaast wordt geschrapt dat de geprogrammeerde subsidies minstens per zorgregio verdeeld worden;
 - In artikel 19 dat een meer uitgebreid handhavingsarsenaal bevat wordt een materiele vergissing rechtgezet. De verwijzing naar artikel 15 moet worden aangepast aan artikel 15/1. Ook wordt de formulering van een gebeurtenis die aanleiding kan geven tot een eenmalige forfaitaire vergoeding in overeenstemming gebracht met de in het decreet opgenomen definitie van een ernstige gebeurtenis;
 - Door de aanpassing in artikel 22 dat handelt over de geldboete wordt een overbodige bepaling geschrapt. De invordering van niet betaalde geldboetes worden ingevorderd door VLABEL op basis van algemeen toepasselijke regelgeving;
 - De aanpassingen in artikel 24 bevatten enkele bepalingen gewijzigd in functie van de gegevensverwerking:
 - o Van het kind en van het gezin van een kind: De identificatiegegevens bevatten ook de INSZ-gegevens. Deze gegevens zijn noodzakelijk om de identificatie te kunnen doen op een unieke wijze met het oog op de controle en handhaving van de vergunnings- en subsidievoorwaarden. Deze gegevens zijn ook noodzakelijk om de informatie op te vragen via

de authentieke bronnen zoals bv de Kruispuntbank van Sociale zekerheid;

- Er wordt een bepaling aan toegevoegd dat het agentschap het gegeven kan verwerken of een in de kinderopvang opgenomen kind een pleegkind betreft. Deze informatie is nodig om een aantal maatregelen die specifiek gelden voor pleegkinderen op een correcte manier te kunnen toepassen of controleren;
- Van de organisatoren, verantwoordelijken, kinderbegeleiders, andere medewerkers en meerderjarige personen die direct contact hebben met de kinderen, niet enkel het uittreksels uit het strafregister kunnen verwerken, maar ook andere strafrechtelijke informatie, zoals bv de informatie die wordt ontvangen in het kader van de omzendbrief van het college van Procureurs generaal 8/2014. Dit kan informatie zijn die betrekking heeft op een lopend strafrechtelijk onderzoek;
- En de informatie die betrekking heeft op de geschiktheid en de risico's verbonden aan deze personen met het oog op de uitvoering van het handhavingsbeleid van het agentschap;
- Ook van deze personen wordt het INSZ-nummer verwerkt met het oog op een unieke identificatie en de opvolging van de vergunnings-en subsidiebepalingen die voorwaarden bevatten die betrekking hebben op de aanwezigheid van personeelsleden en de leeftijd van de medewerkers (voor de berekening van de hoogte van de subsidies);

Er wordt een bepaling toegevoegd dat het agentschap ook de gegevens kan verwerken die betrekking hebben op de organisatie van de organisator (ondernemingsgegevens) en die betrekking hebben op de financiële werking (bv de afwezigheid van fiscale en RSZ-schulden). De organisatoren ontvangen subsidies om een belangrijk dienstverlening aan te bieden aan de gezinnen en de jonge kinderen. In het kader van het handhavingsbeleid alsook om de informatie op te vragen via authentieke bronnen wenst het agentschap deze gegevens te kunnen consulteren en verwerken.

13. De Wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de stichtingen en de Europese politieke partijen en stichtingen werd opgeheven en vervangen door het Wetboek vennootschappen en verenigingen. Het decreet van 7 juli 2017 tot oprichting van een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van Toelagen in het kader van het Gezinsbeleid, tot vaststelling van vergunningsnormen voor private uitbetalingsactoren en tot wijziging van het decreet van 30 april 2004 betreffende de oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin wordt daaraan aangepast (HOOFDSTUK 11).

14. HOOFDSTUK 12 betreft de wijzigingen van het decreet van 19 januari 2018 houdende het overheidstoezicht in het kader van het gezondheids- en

welzijnsbeleid. Naast enkele beperkte wijzigingen, waarop ingegaan wordt bij de artikelsgewijze bespreking, voegt dit decreet een regeling toe aan het decreet van 19 januari 2018 houdende het overheidstoezicht in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid (verder ook: toezichtdecreet), voor de passieve openbaarheid van de inspectieverslagen en -rapporten waar de actor in de zorg het voorwerp van het toezicht uitmaakt. Deze inspectieverslagen en -rapporten zijn bestuursdocumenten waarvoor de algemene openbaarheidsregeling, vermeld in titel II, hoofdstuk 3, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 (verder: Bestuursdecreet), geldt. De decreetgever wil echter op bepaalde vlakken afwijken van deze algemene regeling.

15. De wijzigingen van het Groeipakketdecreet van 2018 (HOOFDSTUK 13) zijn o.a. bedoeld om de regelgeving af te stemmen op de realiteit of om de juiste formulering van een aantal termen in de reglementering te realiseren.
16. De wijzigingen van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming in HOOFDSTUK 14 betreffen in hoofdzaak juridisch-technische wijzigingen ten behoeve van de rechtszekerheid. Voor een specifieke toelichting bij de artikelen kan verwezen worden naar de artikelsgewijze toelichting.
17. HOOFDSTUK 15 betreft de wijzigingen van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019. Naar aanleiding van verschillende vragen rond afwijkingen op de bijkomende erkenningsvoorwaarde rond het goed en zedelijk gedrag, zoals opgenomen in artikel 11 van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2019 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers, is het noodzakelijk gebleken om deze bepalingen aan te passen.

Tijdens de behandeling van deze afwijkingen bleek dat het niet toegestaan is voor voorzieningen om de gegevens uit een uittreksel van het strafregister bij te houden. Zij kunnen met andere woorden de vraag eigenlijk niet stellen aan het Departement Zorg. Zelfs als zij de vraag zouden kunnen stellen, kunnen zij geen informatie over de veroordeling of de strafmaat doorgeven aan het Departement Zorg.

De vraag stelt zich verder of het aan de Vlaamse overheid is om in specifieke casussen te gaan beslissen of iemand die toch veroordeeld is, kan werken in een woonzorgvoorziening of vereniging en onder welke concrete voorwaarden dit kan zijn.

Daarnaast worden een aantal vereenvoudigingen uitgevoerd o.a. naar aanleiding van de invoering van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen sinds 23 maart 2019 en wordt de verplichting tot het bijhouden

van een administratief basisdossier geschrapt omwille van de geringe meerwaarde en de administratieve belasting ten aanzien van de woonzorgvoorzieningen. Op die manier krijgen zij meer ruimte om de hen opgelegde kerntaken te vervullen.

Naast de bovenstaande aanpassingen worden in het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 verschillende verwijzingen naar reeds opgeheven regelgeving of verouderde terminologie gecorrigeerd (vb. opheffen van de term “verenigingswerker”).

18. Met de wijziging van artikel 18, derde lid, van het decreet van 26 april 2019 betreffende de organisatie van de eerstelijnszorg, de regionale zorgplatformen en de ondersteuning van de eerstelijnszorgaanbieders (HOOFDSTUK 16) wordt de mogelijkheid toegevoegd voor de Vlaamse Regering om af te wijken van het vereiste minimumaantal inwoners dat een regionale zorgzone moet omvatten. Daarmee wordt geanticipeerd op het risico dat regionale zorgzones niet op een logische wijze afgebakend kunnen worden louter en alleen door een te strikte toepassing van het vereiste inwonersaantal.
19. Het artikel in HOOFDSTUK 17 brengt twee wijzigingen aan aan artikel 6 van het decreet van 5 mei 2023 over de kwaliteit van zorg in het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Het betreft een verduidelijking en een rechtzetting van een materiële vergissing in de bepaling waarin de opdrachten van de partnerorganisaties worden opgesomd.
20. De wijziging van het decreet van 17 mei 2024 tot wijziging van het decreet van 20 januari 2012 houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen, wat betreft de begeleiding bij interlandelijke adoptie en het decreet van 29 juni 2012 houdende de organisatie van pleegzorg en het decreet Binnenlandse Adoptie van 3 juli 2015, wat betreft de invoering van een gezamenlijk voortraject pleegzorg-adoptie (HOOFDSTUK 18) heeft tot doel de inwerkingtreding van de bepalingen die het gezamenlijk voortraject pleegzorg-adoptie invoeren, uit te stellen naar 1 januari 2027.
21. HOOFDSTUK 19 met betrekking tot de inwerkingtreding en het toepassingsgebied in de tijd ten slotte behoeft geen toelichting.

Probleemstelling en omgevingsanalyse en beleidsmaatregelen en doelstelling van de wijzigingen van het decreet van 19 januari 2018 houdende het overheidstoezicht in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid

Probleemstelling en omgevingsanalyse

22. De inspectieverslagen over de actoren in de zorg zijn een neerslag van de vaststellingen die de inspecteurs in het kader van hun toezichtsoverdracht

hebben gedaan. Ze geven weer of en hoe de actoren in de zorg de voor hen geldende regelgeving in het kader van het gezondheidsbeleid en het welzijns- en gezinsbeleid naleven. Een rapport is een samenvatting van een inspectieverslag, waarin niet alle vaststellingen worden weergegeven (en die veel persoonsgegevens kunnen bevatten), maar wel de conclusies die gebaseerd zijn op de vaststellingen.

23. Deze verslagen zijn een belangrijke bron van informatie voor het subsidiëren, erkennen, vergunnen en handhaven door de respectievelijke functioneel bevoegde overheidsdiensten. Op grond van het Bestuursdecreet kan ook elke burger een aanvraag tot passieve openbaarheid van deze inspectieverslagen (en rapporten) indienen. Op die manier bieden deze inspectieverslagen en -rapporten aan de burger de mogelijkheid om zich te informeren over de veiligheid en de kwaliteit van de verstrekte zorg- of dienstverlening en de manier waarop de bevoegde overheidsdienst omgaat met deze kwaliteitscontrole.
24. In de huidige organisatieregeling van de Vlaamse overheid zijn het de inspecteurs van de afdeling Zorginspectie van het Departement Zorg die deze inspectieverslagen en -rapporten opstellen. De eerste paragraaf van artikel 16 van het toezichtdecreet bepaalt dat inspecteurs de gegevens die zij in de uitvoering van hun opdracht verzameld hebben, kunnen delen met de bevoegde minister, met openbare en meewerkende instellingen, met voorzieningen, met andere inspectiediensten, alsook met alle ambtenaren belast met het toezicht op andere regelgeving, in zoverre die inlichtingen uit het verslag of rapport deze rechtstreeks aanbelangen bij de uitoefening van het toezicht waarmee ze belast zijn. Aldus kunnen zowel de afdeling Zorginspectie van het Departement Zorg als bovenvermelde overheidsinstanties in het bezit zijn van deze verslagen en -rapporten. Artikel II.31. van het Bestuursdecreet verplicht bijgevolg aan iedereen die erom verzoekt, de gewenste verslagen en -rapporten openbaar te maken door er inzage in te verlenen of er een afschrift van te overhandigen, of er uitleg over te verschaffen.
25. In de praktijk leiden bepaalde onderdelen van de openbaarheidsregeling van het Bestuursdecreet tot een moeizame behandeling van de aanvragen en tot een mindere mate van openbaarheid.
 - a. Toepassing van de absolute uitzonderingsgrond, vermeld in artikel II. 34, 2°, en de Algemene Verordening Gegevensbescherming:
 - De inspecteurs houden onder meer toezicht op de naleving van de regelgeving in het kader van het gezondheidsbeleid en het welzijns- en gezinsbeleid door de actoren in de zorg. De inspectieverslagen en -rapporten zijn de weergave van de vaststellingen die de inspecteurs in het

kader van dat toezicht hebben gedaan. Deze vaststellingen betreffen infrastructurele normen, personeelsnormen, organisatorische normen, pedagogische kwaliteit, normen rond omgang met zorggebruikers en levenskwaliteit,

- Door hun aard bevatten de inspectieverslagen en -rapporten ook gegevens die behoren tot de persoonlijke levenssfeer of die te kwalificeren zijn als persoonsgegevens in de zin van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (verder: AVG).
- Bij de behandeling van aanvragen tot openbaarheid van inspectieverslagen en -rapporten moet een overheidsinstantie, in toepassing van de regeling van het Bestuursdecreet, de openbaarmaking onder meer toetsen aan de absolute uitzonderingsgrond van artikel II. 34, 2°. Deze absolute uitzonderingsgrond op de openbaarheid bepaalt dat de openbaarmaking van informatie (gedeeltelijk) moet worden afgewezen wanneer de openbaarmaking daarvan afbreuk doet aan de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, tenzij de betrokken persoon met de openbaarmaking instemt. Dit houdt in dat alle informatie in het verslag of rapport die kan leiden tot de identificatie van een natuurlijke persoon of die kan gelinkt worden aan een identificeerbare natuurlijke persoon, niet zonder toestemming van de betrokken persoon mag worden openbaar gemaakt als in concreto wordt beoordeeld dat de openbaarmaking ervan een inbreuk zou uitmaken op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Uit de uitspraken OVB/2023/14 en OVB/2023/028 van de Beroepsinstantie inzake de Openbaarheid van Bestuur, volgt dat dit ook geldt voor informatie over rechtspersonen, als die informatie toelaat de achterliggende natuurlijke persoon gemakkelijk te identificeren.
- Volgens de AVG zal de openbaarmaking van een inspectieverslag of -rapport, waarin persoonsgegevens niet geanonimiseerd werden en waarvoor er geen andere rechtsgrond bestaat voor de openbaarmaking van de persoonsgegevens, een onrechtmatige verwerking uitmaken. De definitie van persoonsgegevens is heel ruim¹ en bevat alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon. Informatie over rechtspersonen valt ook onder het toepassingsgebied van de AVG, als uit de naam van de rechtspersoon de identiteit van de natuurlijke persoon kan worden afgeleid.
- De toepassing van deze privacy regelgeving leidt ertoe dat bepaalde elementen van de inspectieverslagen en -rapporten die essentieel zijn voor

¹ Het sleutelbegrip 'persoonsgegevens' wordt door artikel 4.1 AVG gedefinieerd als "alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon [...]; als identificeerbaar wordt beschouwd een natuurlijke persoon die direct of indirect kan worden geïdentificeerd, met name aan de hand van een identificator zoals een naam, een identificatienummer, locatiegegevens, een online identificator of van een of meer elementen die kenmerkend zijn voor de fysieke, fysiologische, genetische, psychische, economische, culturele of sociale identiteit van die natuurlijke persoon".

wie zich via de passieve openbaarheid wil informeren over de veiligheid en de kwaliteit van zorg, de naleving van de regelgeving in het kader van het gezondheidsbeleid en het welzijns- en gezinsbeleid door de actor in de zorg of de manier waarop het toezicht hierop wordt uitgeoefend door de bevoegde overheidsdienst, worden onttrokken aan de openbaarheid. De decreetgever vindt de volgende persoonsgegevens in dat opzicht essentieel:

- De naam van de actor in de zorg (en de naam van de inrichtende macht) die het voorwerp van het toezicht uitmaakt en ten aanzien waarvan vaststellingen in het kader van het toezicht werden gedaan en het adres van de actor in de zorg (en de inrichtende macht) waarop de vaststellingen zijn gedaan.
- Deze gegevens worden beschouwd als persoonsgegevens en gegevens behorende tot de persoonlijke levenssfeer, als de actor in de zorg of de inrichtende macht een natuurlijke persoon zijn, of een rechtspersoon uit wiens naam de identiteit van een natuurlijke persoon blijkt.
- De openbaarmaking van inspectieverslagen of -rapporten, waar de actor in de zorg het voorwerp van het toezicht uitmaakt, is evenwel zinloos zonder de identificatie van die actor (en inrichtende macht). Het zou voor de aanvrager van het inspectieverslag of -rapport immers niet duidelijk zijn over welke actor in de zorg (of inrichtende macht) het verslag of rapport gaat.
- Beschrijvingen van gedrag van de actor in de zorg (en de natuurlijke personen die er werkzaam zijn) of beoordelingen of waardeoordelen over de manier waarop de zorg wordt uitgeoefend door deze personen, die in het kader van het toezicht op de naleving van de toepasselijke regelgeving zijn vastgesteld door de inspecteurs.
- Deze gegevens worden beschouwd als informatie van persoonlijke aard wanneer ze betrekking hebben op een gemakkelijk identificeerbaar natuurlijk persoon en moeten in voorkomend geval zoveel als mogelijk worden geanonimiseerd. Echter, bij bepaalde actoren in de zorg zal de identificatie van de actor, hierboven aangehaald, reeds voldoende zijn om ook deze gegevens te linken aan een identificeerbare natuurlijke persoon, waardoor ze moeten beschouwd worden als persoonsgegevens en gegevens behorende tot de persoonlijke levenssfeer. Dit is met name vooral het geval bij kleinschalige actoren in de zorg, zoals bijvoorbeeld een onthaalouder die kinderopvang organiseert in de eigen gezinswoning of gedecentraliseerde werk- en woonondersteuning voor personen met een beperking.

- Inspectieverslagen en -rapporten waarin deze gegevens niet openbaar worden gemaakt door ze zwart te markeren, bieden de aanvragers een onvoldoende accuraat en mogelijk misleidend inzicht in de kwaliteit van de verstrekte zorg, de mate van naleving van de toepasselijke regelgeving door de actor of de manier waarop het toezicht door de bevoegde overheidsdienst werd uitgeoefend.
- Elementen die niet behoren tot de professionele context of de zogenaamde gevoelige gegevens, moeten hiervan worden uitgezonderd aangezien niet te rechtvaardigen valt waarom deze persoonsgegevens essentieel zijn voor de burger om inzicht te krijgen in de kwaliteit van zorg en in de manier waarop het toezicht wordt uitgeoefend.

b. Belangvereiste voor informatie van persoonlijke aard:

- Het algemeen principe van de openbaarheidsregeling van het Bestuursdecreet is dat geen belang moet worden aangetoond door de aanvrager. Echter, voor de openbaarmaking van informatie van persoonlijke aard stelt artikel II.40, §3, tweede lid, dat de aanvrager toch een belang moet aantonen, namelijk dat hij rechtstreeks en persoonlijk in zijn rechtssituatie kan worden geraakt door ofwel: 1° de informatie; 2° de beslissing waarop de informatie betrekking heeft; 3° de beslissing ter voorbereiding waarvan het document dat de informatie bevat, is opgesteld.
- Informatie van persoonlijke aard wordt in het Bestuursdecreet gedefinieerd als "informatie die betrekking heeft op een beoordeling of een waardeoordeel, of die de beschrijving van een gedrag bevat van een bij name genoemd of een gemakkelijk identificeerbare natuurlijke persoon". De memorie van toelichting bij het Bestuursdecreet verduidelijkt dat informatie van persoonlijke aard vaak te maken heeft met de beroepsactiviteiten, en in principe "geen betrekking hebben op het privé-leven (tenzij dat elementen uit het privé-leven het functioneren van de beroepsactiviteiten zouden beïnvloeden)".
- De inspecteurs moeten onder meer toezicht houden op de naleving van de regelgeving in het kader van het gezondheidsbeleid en het welzijns- en gezinsbeleid door de actoren in de zorg bij het organiseren en verstrekken van die zorg. De inspectieverslagen en -rapporten zijn de weergave van de vaststellingen die de inspecteurs hebben gedaan in het kader van dat toezicht.
- De inspectieverslagen (en, zij het in veel mindere mate, de inspectierapporten) bevatten dus door hun aard veel beoordelingen of waardeoordelen, of beschrijvingen van het gedrag van natuurlijke personen, vooral van de actoren in de zorg en van de natuurlijke personen

die door de actor in de zorg worden ingeschakeld in het verstrekken van die zorg. Bij kleinschalige actoren in de zorg maken deze waardeoordelen of beschrijvingen van gedrag onvermijdelijk de identificatie van een natuurlijk persoon mogelijk, waardoor deze informatie moet worden beschouwd als informatie van persoonlijke aard en de belangvereiste dus zou moeten worden toegepast.

- De toepassing van de belangvereiste kan enerzijds leiden tot beperkte openbaarheid, namelijk alleen die aanvragers die rechtstreeks en persoonlijk in hun rechtssituatie kunnen worden geraakt door ofwel: 1° de informatie; 2° de beslissing waarop de informatie betrekking heeft; 3° de beslissing ter voorbereiding waarvan het document dat de informatie bevat, zouden hier toegang toe krijgen. Een groot deel van de burgers zou op deze manier geen toegang krijgen tot delen van de inspectieverslagen en -rapporten die een belangrijke inzage bieden in de veiligheid en kwaliteit van zorg en de manier waarop de kwaliteitscontrole wordt uitgevoerd bij de actoren in de zorg door de bevoegde overheidsdienst.
- Anderzijds zorgt dit element van de openbaarheidsregeling van het Bestuursdecreet voor een onredelijke werklast bij Zorginspectie. De laatste 10 jaar wordt Zorginspectie immers jaar na jaar geconfronteerd met een grote toename in het aantal aanvragen tot openbaarmaking van de inspectieverslagen over actoren in de zorg: van 87 aanvragen in 2010 tot 4309 in 2022. Zoals gezegd bevatten de inspectieverslagen en -rapporten door hun aard vaak informatie van persoonlijke aard en dus zou Zorginspectie in al deze gevallen moeten nagaan of de belangvereiste wel vervuld is bij die aanvragen tot openbaarheid. Deze werklast zorgt voor een tragere behandeling van de aanvragen tot openbaarmaking en neemt een onevenredige tijd in beslag ten opzichte van de kerntaken van deze overheidsdienst.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

26. Een kwalitatieve zorg is essentieel voor de samenleving. De toezichtsoopdracht van de inspecteurs bestaat er dan ook in toezicht te houden op de naleving van regelgeving in het kader van het gezondheidsbeleid en het welzijns- en gezinsbeleid, door de actoren die deze zorg verstrekken en organiseren.
27. De inspectieverslagen en -rapporten over actoren in de zorg, vormen een belangrijke bron van informatie voor burgers die zich willen informeren over de veiligheid en kwaliteit van de verstrekte zorg. De toegang tot deze verslagen en rapporten en de daarin opgenomen informatie zorgt voor een grotere mate van betrokkenheid bij de burgers. Bovendien bieden deze verslagen en rapporten een inzicht in de manier waarop de bevoegde overheidsdienst de toezichtsoopdracht uitoefent. Voor een goed vertrouwen van

de burgers in de overheid is het essentieel dat de overheid transparant is over haar werkzaamheden.

28. De decreetgever wil de openbaarheid van bestuur faciliteren door enerzijds de behandeling van de aanvragen door de bevoegde overheidsdienst te vergemakkelijken en anderzijds te voorzien in een rechtsgrond die de overheidsdienst machtigt om bepaalde persoonsgegevens, vermeld in de inspectieverslagen en -rapporten, die essentieel zijn voor de vermelde doelstelling, openbaar te maken bij aanvragen tot passieve openbaarheid.

29. Op onderstaande vlakken wordt er in dit decreet een afwijkende regeling opgenomen voor de passieve openbaarheid van inspectieverslagen en -rapporten over de actoren in de zorg:

a. Machtiging aan de bevoegde overheidsdienst om bepaalde persoonsgegevens openbaar te maken bij aanvragen tot passieve openbaarheid (paragraaf 6, lid 3 tot en met 7)

30. Eerder werd reeds aangegeven dat bepaalde persoonsgegevens noodzakelijk zijn voor de aanvragers van openbaarheid van inspectieverslagen en -rapporten om een goed inzicht te hebben in de naleving door de actor van de zorg van de regelgeving in het kader van het gezondheidsbeleid en het welzijns- en gezinsbeleid (en dus de kwaliteit van zorg die wordt verstrekt), en in het toezicht hierop door de inspecteurs:

- de naam van de actor in de zorg die het voorwerp van het toezicht uitmaakt en ten aanzien waarvan vaststellingen in het kader van het toezicht werden gedaan en het adres van de actor in de zorg waar de vaststellingen in het kader van het toezicht werden gedaan;
- de naam en het adres van de inrichtende macht van deze actor in de zorg;
- de vaststellingen die in het kader van het toezicht zijn gedaan en die bestaan uit beschrijvingen van gedragingen van de actor in de zorg en de natuurlijke personen die werkzaam zijn bij de actor in de zorg of uit beoordelingen van of een waardeoordeel over de manier waarop de actor in de zorg en de natuurlijke personen die werkzaam zijn bij de actor in de zorg hun werkzaamheden uitoefenen. De gegevens die niet behoren tot de professionele context of de gevoelige gegevens zijn niet essentieel voor het bereiken van deze doelstelling.

31. Om deze doelstelling te bereiken, neemt de decreetgever een machtiging op voor Zorginspectie, de Vlaamse Regering, instellingen, voorzieningen, diensten of ambtenaren, vermeld in artikel 16, eerste lid, van het toezichtdecreet om deze persoonsgegevens openbaar te maken aan personen die daartoe een geldige aanvraag hebben ingediend conform het Bestuursdecreet.

32. Deze machtiging houdt een verwerking in, in de zin van de AVG en moet aan de verplichtingen van deze verordening voldoen. In de artikelsgewijze toelichting bij het derde lid van paragraaf 6, wordt hierop ingegaan.
33. De machtiging houdt geen rechtvaardiging in om de voor de inspectieverslagen en -rapporten relevante uitzonderingsgronden op de openbaarheid niet toe te passen bij de behandeling van aanvragen tot openbaarheid van inspectieverslagen en -rapporten.
34. Het gaat over de uitzonderingsgronden, vermeld in hoofdstuk 3, afdeling 3, van het Bestuursdecreet, die relevant kunnen zijn voor inspectieverslagen en -rapporten. Zo kan het voor het nakomen van een geheimhoudingsverplichting, het respecteren van het vertrouwelijk karakter van verstrekte informatie, of het recht op een eerlijk proces nodig zijn om de openbaarheid van inspectieverslagen en -rapporten (gedeeltelijk) af te wijzen.
35. Bovendien, bepaalt artikel II.39 van het Bestuursdecreet dat ook uitzonderingsgronden die niet tot de materiële bevoegdheid van de Vlaamse wetgever behoren en in andere regelgeving (federale of andere gemeenschappen en gewesten) bestaat, blijven gelden. Ook de uitzonderingen op de openbaarheid met betrekking tot de materies die tot de bevoegdheid behoren van andere wetgevers (vb. de federale uitzonderingsgrond inzake de opsporing of vervolging van strafbare feiten, vermeld in artikel 6, §1, 5° van de federale wet van 11 april 1994 inzake de openbaarheid van bestuur) moeten blijven worden toegepast bij de openbaarmaking van inspectieverslagen en -rapporten.
36. De uitzonderingsgrond inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, vermeld in artikel II.34, 2°, wordt hier niet opgenomen. Door de decretale machtiging, geldt de openbaarmaking, vermeld in het derde lid, immers niet als een ongerechtvaardigde inmenging ten aanzien van het recht op de bescherming van het privéleven, zoals gewaarborgd door artikel 22 GW en artikel 8 EVRM en artikel 7 van het EU Handvest. In de artikelsgewijze toelichting wordt hier verder op ingegaan.
- b. De aanvrager moet geen belang aantonen voor de informatie van persoonlijke aard (paragraaf 6, tweede lid)
37. In de memorie van toelichting bij het Bestuursdecreet wordt toegelicht dat men met de verplichting om een belang aan te tonen, een extra bescherming wil geven aan de informatie van persoonlijke aard tegen de algemene toegang, omdat het gaat over sterk individu-gebonden informatie die om de nodige discretie vraagt. Indien het belang kan worden aangetoond, moet de informatie daarna nog getoetst worden aan de uitzonderingsgronden (artikel II. 33 tem II.39), wat onder meer betekent dat de openbaarmaking toch moet

geweigerd worden als deze afbreuk doet aan de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (artikel II.34, 2°, en artikel II.36, §1, 1°).

38. De decreetgever lichtte eerder al toe dat de informatie van persoonlijke aard, die wordt opgenomen in inspectieverslagen en -rapporten, een belangrijke inzage kan bieden in de veiligheid en kwaliteit van de verstrekte zorg en de manier waarop de kwaliteitscontrole wordt uitgevoerd bij de actoren in de zorg door de bevoegde overheidsdienst. Alle burgers hebben belang bij een zo goed en accuraat mogelijk inzicht in (het toezicht op) de kwaliteit van de verstrekte zorg. Hieraan wenst de decreetgever geen extra belangvereiste te stellen. Door het wegvallen van deze vereiste, en het nagaan ervan door de bevoegde overheidsdienst, zal ook de behandeling van de aanvragen sneller verlopen.

39. Dit betekent niet dat alle informatie van persoonlijke aard, opgenomen in inspectieverslagen en -rapporten over actoren in de zorg, zonder meer zal worden openbaar gemaakt:

- Voor bepaalde informatie van persoonlijke aard over de actoren in de zorg en de personen die door deze actor worden ingeschakeld in het organiseren en verstrekken van de zorg, heeft de decreetgever voorzien in een machtiging om deze gegevens openbaar te maken.
- Deze bevat echter verschillende waarborgen: de machtiging is beperkt tot de informatie die behoort tot de professionele context en ook gevoelige gegevens over de vermelde personen vallen hier niet onder en bovendien zal deze informatie nog moeten getoetst worden aan bepaalde uitzonderingsgronden op de openbaarheid;
- Voor alle andere informatie van persoonlijke aard, wordt de toegang tot deze informatie nog steeds beschermd doordat de openbaarheid van deze informatie moet getoetst worden aan alle uitzonderingsgronden van het Bestuursdecreet, alsook aan de uitzonderingen op de openbaarheid die bij de wet, het decreet of de ordonnantie bepaald zijn en die verband houden met de uitoefening van de bevoegdheden van de federale overheid of andere gemeenschappen of gewesten (artikel II.39). Zo zal de openbaarmaking moeten worden afgewezen, indien de openbaarmaking afbreuk doet aan de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (artikel II.34, 2°).

40. Bovenstaande specifieke openbaarheidsregeling geldt alleen voor bepaalde bestuursdocumenten (namelijk de verslagen en rapporten over de actoren van de zorg, opgesteld door de inspecteurs die vallen onder de toepassing van het decreet overheidstoezicht in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid), en wordt daarom opgenomen in dit decreet en niet in het Bestuursdecreet.

41. Vanuit het standpunt van de bescherming van het recht op openbaarheid ziet de decreetgever geen bezwaar tegen het opnemen van een specifieke

openbaarheidsregeling die voorziet in het faciliteren van een ruimere openbaarheid. Artikel II.27 van het Bestuursdecreet bepaalt ook uitdrukkelijk dat de regeling inzake passieve openbaarheid, opgenomen in hoofdstuk 3 van dat decreet, geen afbreuk doet aan decretale bepalingen die in een ruimere openbaarheid van bestuur voorzien.

42. De instanties die betrokken zijn bij de behandeling van aanvragen tot openbaarmaking van deze verslagen- en rapporten (en de beroepen hierover), moeten bij de toepassing van de algemene openbaarheidsregeling van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 rekening houden met de vermelde specifieke regeling die voor bepaalde onderdelen geldt.

Impactanalyse

Budgettaire impact

43. Voor artikel 6, dat artikel 2 van het decreet van 7 juli 1998 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1998 wijzigt, geldt het volgende: op 26 april 2024 werd het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid (het Preventiedecreet) gewijzigd (BS 7 juni 2024), o.a. door schrapping van artikel 54 §3 en toevoeging van artikel 54/1. Hierin worden inkomsten en uitgaven geregeld voor het preventief gezondheidsbeleid "Milieugezondheidszorg" via het fonds Preventief Gezondheidsbeleid (variabel krediet begrotingsartikelen GB0-1GDF4JA-WT uitgavenkrediet en GB0-9GDFTJA-OW ontvangstenkrediet GD308). De wijziging van het Preventiedecreet dient doorgevoerd te worden in de werking van het fonds, via aanpassing van het Programmadecreet:
- Een update van de regeling 'vervuiler betaalt': deze update van het programmadecreet is nodig n.a.v. de aanpassing van het preventiedecreet eerder dit jaar. In het preventiedecreet werd het artikel 54 §3 geschrapt en vervangen door artikel 54/1. Cf. teksten in bijlage van de geconsolideerde versie zoals het preventiedecreet werd gewijzigd. In de bijhorende memorie werd, ook n.a.v. het advies destijds van de RvS, aangegeven dat het programmadecreet gewijzigd zou worden (zie pagina's 70 en 71 van de memorie horende bij de wijziging van het Preventiedecreet).
 - De middelen die ontvangen worden, willen we ook kunnen inzetten voor de uitbetalingen van salarissen, vergoedingen en toelagen van tijdelijke projectmedewerkers binnen het Departement Zorg, die voor bepaalde duur worden ingezet om de initiatieven waarnaar verwezen wordt in artikel 54/1 §1 en zoals bepaald in artikel 51, 53, 53/1 en 54 van het decreet betreffende het preventieve gezondheidsbeleid van 21 november 2003, te realiseren.
44. Voor artikel 24, dat artikel 3 van het Groeipakketdecreet van 2018 wijzigt, geldt een verwaarloosbare budgettaire impact: in een beperkt aantal gevallen

zal door voorliggende bepaling een impact zijn op de toekenning van de sociale toeslag en de schooltoeslag.

45. De wijzigingen aan artikel 45 van het decreet VSB (artikel 42 van het voorliggende ontwerp) leiden tot een meerkost van ongeveer 300.000 euro per jaar. In onderstaande tabel ziet u voor de jaren 2020 tot en met 2024 wat per jaar aan premies betaald is voor personen in een collectieve schuldenregeling (CSR) of een faillissement.

Jaren	CSR	Faillissement	Totaal
2020	255.813,59	38.741,00	294.554,59
2021	251.633,34	31.600,00	283.233,34
2022	220.722,70	25.518,00	246.240,70
2023	204.074,54	26.998,00	231.072,54
2024	181.012,03	21.446,16	202.458,19

46. De wijzigingen aan artikel 76/1 van het decreet VSB (artikel 43 van het voorliggende ontwerp) zouden kunnen leiden tot meer inkomsten uit administratieve boetes. De budgettaire impact van deze maatregel zal evenwel beperkt blijven.

47. De wijzigingen aan artikel 154/21 van het decreet VSB (artikel 51 van het voorliggende ontwerp) zouden kunnen leiden tot meer inkomsten uit administratieve boetes. De budgettaire impact van deze maatregel zal evenwel beperkt blijven.

48. Voor het overige hebben de bepalingen van het voorliggende ontwerp van decreet geen budgettaire impact.

Impact op het personeel van de Vlaamse overheid

49. Voor wat betreft de werking en toelagen preventief gezondheidsbeleid – variabel krediet Milieugezondheidszorg: het voorstel omvat een mogelijkheid tot verloning van personeelsleden als projectwerkers van bepaalde duur, gekoppeld aan de uitvoer van de initiatieven zoals bedoeld in het Preventiedecreet artikel 54/1, en waarnaar verwezen wordt in artikel 2 §3/10 van het voorliggend voorstel. Hier volgen de uitgaven de inkomsten, en dit zowel inhoudelijk m.b.t. het takenpakket van deze tijdelijke personeelsleden, als hieraan gelieerd financieel. Deze loonallocatie voor projectwerk van bepaalde duur is onderhavig aan de operationele verrekening volgens de op dat moment geldende rekenregels van de Vlaamse Overheid. Voor 2020-2024 was dit bijvoorbeeld de rekenregel 2b uit de mededeling 'VC_20200528_MED28_b2_rekengeld_2020-2024_update' die stelt dat personeelsleden aangeworven op externe projectfinanciering exclusief de koppentelling zijn op het totale personeelsaantal van de besparingsdoelgroep op moment van opvolging.

50. Voor het overige is er geen rechtstreekse impact op het personeelsbestand en op de personeelsbudgetten, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de interne dienstverlening van de Vlaamse overheid, niet vereist is.

Impact op de lokale en provinciale besturen en op Brussel

51. Er is geen rechtstreekse bestuurlijke impact op de lokale en provinciale besturen en op Brussel.

C. Totstandkomingsprocedure

52. Voor dit ontwerp geldt dat de gebruikelijke adviezen dienen te worden ingewonnen:

- Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
- Raad van State

53. Voor de volgende artikelen dient daarnaast het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie te worden ingewonnen, aangezien deze wijzigingen betrekking hebben op de verwerking van persoonsgegevens:

- artikel 11, de wijziging van artikel 25 van het decreet van 20 januari 2012 houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen;
- artikel 18, de wijziging van artikel 24 van het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters;
- artikel 61, de invoeging van nieuw artikel 38/2 in het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019;
- artikel 64, de wijziging van artikel 59 van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019.

II. Toelichting bij de artikelen

HOOFDSTUK 1. Inleidende bepaling

Artikel 1.

Dit artikel behoeft geen toelichting.

HOOFDSTUK 2. Wijziging van de wet van 22 januari 1945 betreffende de economische reglementering en de prijzen

Artikel 2.

Dit artikel brengt een correctie aan in het artikel 2, §4, vijfde lid, van de wet van 22 januari 1945 betreffende de economische reglementering en de prijzen en heeft tot doel om een vergetelheid te corrigeren in die zin dat de centra voor dagopvang opnieuw worden opgenomen in het artikel 2, §4, vijfde lid, van de wet van 22 januari 1945.

HOOFDSTUK 3. Wijziging van het Gerechtelijk Wetboek

Artikel 3.

Dit artikel voorziet in de wijziging van artikel 582, 2°, van het Gerechtelijk Wetboek.

Het gaat over een aangelegenheid waarvoor de Vlaamse Gemeenschap in beginsel niet bevoegd is, met name het bepalen van de bevoegdheid van de rechtscolleges en het regelen van de rechtspleging.

De Vlaamse Gemeenschap is voor de voorliggende wijziging echter wel bevoegd. Dit op basis van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (BWHI), dat betrekking heeft op de impliciete bevoegdheden. Daaruit volgt dat decreten rechtsbepalingen kunnen bevatten met betrekking tot aangelegenheden waarvoor de Vlaamse Gemeenschap in beginsel niet bevoegd is, voor zover die rechtsbepalingen noodzakelijk zijn voor de uitoefening van de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap, indien de aangelegenheid in kwestie zich leent tot een gedifferentieerde regeling en indien de weerslag op die aangelegenheid slechts marginaal is (J. VANDELANOTTE, G. GOEDERTIER, Y. HAECK, J. GOOSSENS en T. DE PELSMAEKER, Belgisch Publiekrecht, Brugge, die Keure, 2015, 1079-1082). Die voorwaarden zijn in dit geval vervuld.

Wat betreft de procedure voor de arbeidsrechtbank is een gedifferentieerde regeling mogelijk en de weerslag van de voormelde ingrepen in de procedure voor de arbeidsrechtbank is slechts marginaal in het kader van het regelen van de rechtspleging van de rechtscolleges aangezien het om duidelijk afgebakende onderdelen van de Vlaamse sociale bescherming gaat.

De vervanging in punt 1° van het wijzigingsartikel, zorgt voor de invoeging van een verwijzing naar een artikel uit het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming (hierna ook: "decreet VSB") die niet eerder in artikel 582, 2°, van het Gerechtelijk Wetboek werd opgenomen. Dat artikel van het decreet VSB vermeldt de arbeidsrechtbank als bevoegde rechtbank, waardoor het de rechtszekerheid ten goede komt om ook naar dit artikel te verwijzen in artikel 582, 2°, van het Gerechtelijk Wetboek.

De invoeging conform punt 2° van het wijzigingsartikel, verstevigt, ten behoeve van de rechtszekerheid, de rechtsgrond voor de mogelijkheid voor de arbeidsrechtbank om kennis te nemen van geschillen in de context van de uitvoering van de sociale akkoorden en in de context van de berekening van de tegemoetkoming voor zorg.

In dergelijke context worden tegemoetkomingen momenteel uitbetaald aan de desbetreffende zorgvoorzieningen, hoewel het ook tegemoetkomingen voor zorg ten gunste van gebruikers betreft.

Om die reden kan, net zoals in de memorie van toelichting bij het decreet VSB, worden gesteld dat het noodzakelijk is dat bepaalde geschillen in deze context voor de arbeidsrechtbank worden beslecht.

Immers, het betreft hier ook onderdelen van de Vlaamse sociale bescherming die te maken hebben met tegemoetkomingen voor zorg en met artikel 23 van de Grondwet dat ieder het recht geeft een menswaardig leven te leiden.

Verder is het zo dat de arbeidsrechtbank voldoet aan de noodzaak van een laagdrempelige, vlugge, transparante en adequate beroepsprocedure. De arbeidsrechtbanken zijn door hun beperkt formalisme alleszins beter toegankelijk dan de rechtbank van eerste aanleg. Het volstaat hier om te verwijzen naar de procedure op verzoekschrift en de bijzondere rol van het arbeidsauditoraat.

HOOFDSTUK 4. Wijzigingen van het decreet van 23 februari 1994 inzake de infrastructuur voor persoonsgebonden aangelegenheden

Artikel 4.

Hier wordt in het bestaande VIPA-decreet verwezen naar de coördinatiecommissie die bij een vorig wijzigingsbesluit is opgeheven en vervangen door 'het Fonds'. Artikel 8 wordt in die zin aangepast.

Artikel 5.

De termijn van het genotsrecht moet beginnen lopen vanaf ingebruikname van het project. Door dit expliciet toe te voegen aan de tekst van artikel 12 van het VIPA-decreet is dit duidelijker.

HOOFDSTUK 5. Wijzigingen van het decreet van 7 juli 1998 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1998

Artikel 6.

Met voorliggende bepaling worden wijzigingen aangebracht in artikel 2 van het decreet van 7 juli 1998 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1998. Het gaat:

- ten eerste om de wijziging van de nummering van enkele paragrafen. Dit betreft een louter wetgevingstechnische aanpassing om elke paragraaf een unieke nummering te geven. Tot op heden waren immers twee paragrafen genummerd als paragraaf 2/7 en twee paragrafen genummerd als 2/8. Dergelijke dubbele nummering bemoeilijkte echter de leesbaarheid van de bepaling, leidde tot verwarring en bemoeilijkte ook de aanpassing van de betreffende paragrafen. Om de nummering correct te kunnen aanpassen, werden de betreffende paragrafen vervangen. Aan de inhoud van de paragrafen die geen betrekking hebben op het fonds, vermeld in titel V, hoofdstuk I, afdeling 2, van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid (zie hieronder), wordt echter niets gewijzigd;
- ten tweede worden de paragrafen die betrekking hebben op het fonds, vermeld in titel V, hoofdstuk I, afdeling 2, van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid aangepast;
- ten derde om een actualisatie van de tekst gelet op de fusie van het Agentschap Zorg en Gezondheid en het Departement WVG tot het Departement Zorg. Sinds 1 juni 2023 is het Departement Zorg de bevoegde administratie, conform het besluit van de Vlaamse Regering van 12 mei 2023 over het Departement Zorg. Bijgevolg wordt Agentschap Zorg en Gezondheid overal aangepast naar Departement Zorg.

Hieronder wordt dieper ingegaan op deze laatste wijziging.

Het preventief gezondheidsbeleid "Milieugezondheidszorg" richt een fonds op om initiatieven te nemen m.b.t. de preventie van aandoeningen veroorzaakt door fysische of chemische factoren, het nemen van maatregelen om de volksgezondheid te beschermen bij overschrijding van grenswaarden in de mens ten gevolge van milieugerelateerde blootstelling, het uitvoeren van milieugerelateerde gezondheidkundige impactinschattingen en het bewaken van in de mens gemeten blootstelling en effecten van fysische en chemische factoren.

Rechtsbasis en juridisch kader

Het decreet betreffende het preventieve gezondheidsbeleid van 21 november 2003 (Preventiedecreet):

- Hoofdstuk I 'opdrachten', m.n. Artikelen 3, 4 en 5.
- Titel V 'initiatieven met betrekking tot exogene factoren', hoofdstuk I 'initiatieven met betrekking tot fysieke, ruimtelijke en materiële omgevingsfactoren', afdeling 2 'initiatieven met betrekking tot fysische of chemische factoren': artikelen 51, 53, 53/1, 54

- Met artikel 22, 2°, en 23 van het decreet van 26 april 2024 tot wijziging van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid, wat betreft de lokale besturen, de initiatieven met betrekking tot biotische factoren, de initiatieven met betrekking tot fysische en chemische factoren, de initiatieven met betrekking tot gezondheidsimpact door klimaatverandering en de verwerking van persoonsgegevens, werd artikel 54, §3, van het Preventiedecreet, over het fonds, opgeheven en werd in de plaats daarvan een artikel 54/1 ingevoegd in het Preventiedecreet
- Het nieuwe artikel 54/1, § 1, van het Preventiedecreet (dat nog in werking moet treden) en meer bepaald nieuw artikel 54/1, §2 en §3 van het Preventiedecreet stelt:
 - o §2: 'Voor de financiering van het fonds, vermeld in paragraaf 1, kan een vrijwillige financiële bijdrage geleverd worden door bedrijven of burgers die medeverantwoordelijk zijn voor de aanwezigheid van fysische of chemische factoren die schadelijk zijn voor de gezondheid.'
 - o §3: 'De financiering van het fonds, vermeld in paragraaf 1, laat ook een vrijwillige financiële bijdrage toe in het kader van:
 - 1° het 'vervuiler betaalt'-principe;
 - 2° gedeelde beleidsmatige verantwoordelijkheid, als er een duidelijke beleidsmatige verantwoordelijkheid is vastgesteld;
 - 3° gemeenschappelijke wetenschappelijke interesse, met het oog op puren van leereffecten uit de vervuiling.'

Context

In artikelen 3, 4 en 5 van het preventiedecreet wordt een verbetering beoogd van de volksgezondheid, meer bepaald het behalen van gezondheidswinst op Vlaams bevolkingsniveau of het verhogen van de efficiëntie van het gezondheidsbeleid, om zo te kunnen bijdragen tot een verhoging van de levenskwaliteit. Hiertoe voeren we een beleid inzake preventieve gezondheidszorg. Dit omvat het nemen van initiatieven die zich richten op exogene en endogene determinanten van gezondheid, alsook bronnen van gevaar of bedreigende factoren, en ziekten en aandoeningen. De initiatieven worden gerealiseerd door gezondheidsbevordering en/of ziektepreventie.

Specifiek kan de regering initiatieven nemen voor de preventie van aandoeningen, veroorzaakt door fysische of chemische factoren. Hiertoe werd een preventief gezondheidsbeleid 'Milieugezondheidszorg' uitgewerkt onder de vorm van preventieprogramma's en beleidsprogramma's. Om maatregelen te kunnen nemen die de volksgezondheid beschermen t.a.v. deze factoren kan een netwerk opgericht worden voor de bewaking van de in de mens gemeten blootstelling en/of voor de bewaking van effecten van deze factoren op de bevolking. Medisch milieukundig kan je daarvoor in de bron-effectketen milieumetingen gaan uitvoeren (in de lucht uitgevoerd door de VMM, in de bodem door OVAM) alsook humane biomonitoring (in vivo meten van merkers van blootstelling- en effect),

effectgericht meten (in vitro meten van merkers van blootstelling- en effect), een epidemiologische studie opzetten, een surveillance van de elektronisch medische dossiers uitvoeren voor milieu-gerelateerde gezondheidseffecten. De wetenschappelijke en beleidsmatige outcome van deze bewaking is essentiële informatie nodig voor het bepalen en differentiëren in maatregelen om de bevolking te beschermen. Hiervoor worden programmatorisch milieugerelateerde gezondheidkundige impactinschattingen ontwikkeld en uitgevoerd. Participatie, sensibilisatie en communicatie zijn een belangrijk gegeven in deze initiatieven; vanwege de verantwoordelijkheid van de vervuiler, vanwege de informatieplicht aan de geïmpacteerde bevolking, vanwege de lokale/bovenlokale besturen. Voorbeelden van dergelijke dossiers in het recente verleden zijn de werking rond de milieugezondheidkundige aandachtsgebieden Zwijndrecht (regio 3M), Genk-Zuid, Beerse, Hoboken,...

Deze initiatieven staan beschreven in het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid; artikelen 51, 53, 53/1 en 54.

Doelstelling

In 2018 werd het via een aanpassing van het Programmadecreet de regeling 'vervuiler betaalt' ingeschreven op het fonds Preventief Gezondheidsbeleid. Hierbij werd uitvoering gegeven aan het toenmalig artikel 54 §3 van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid waarin een financiële bijdrage kon opgelegd worden ten laste van bedrijven en/of burgers die medeverantwoordelijk zijn voor de aanwezigheid van fysische of chemische factoren die schadelijk zijn voor de gezondheid. Deze bijdrage werd dan ontvangen op het fonds Preventief Gezondheidsbeleid (variabel krediet: begrotingsartikelen GB0-1GDF4JA-WT uitgavenkrediet en GB0-9GDFTJA-OW ontvangstenkrediet), voor de uitvoering van een netwerk voor de bewaking van in de mens gemeten blootstelling en/of voor de bewaking van de effecten van fysische en chemische factoren op de bevolking, met de bedoeling maatregelen te kunnen nemen om de volksgezondheid te beschermen. Cf. het toenmalig advies IF van 13 september 2018 met kenmerk JVE_AVP_18_0390 werd een regeling 'In = Uit' gehanteerd, nl. uitgaven volgen de inkomsten.

Op 26 april 2024 werd het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid (het Preventiedecreet) gewijzigd (BS 7 juni 2024, cf. dossier 1998 (2023-2024) Vlaams Parlement) waarbij de draagwijdte werd verruimd in een nieuw artikel 54/1. Het oorspronkelijke artikel 54, §3 werd opgeheven. Gelet op het feit dat het voormelde fonds een onderdeel is van het begrotingsfonds, vermeld in artikel 2 van het decreet van 7 juli 1998 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1998, werd op vraag van de Raad van State verwezen in artikel 54/1 van het Preventiedecreet naar dit decreet van 7 juli 1998 (het programmadecreet). Dit impliceert dat door de wijziging van het Preventiedecreet navolgend ook het Programmadecreet dient

aangepast te worden, afgestemd op de verruimde draagwijdte. Hierbij werd ook de inwerkingtreding van artikel 54/1 uitgesteld tot nadere datum te bepalen door de Vlaamse Regering, nl. samen met de inwerkingtreding van de voorliggende wijziging in het programmadecreet.

Concreet wordt via de voorliggende aanpassing van het Programmadecreet het begrotingsfonds afgestemd op de gewijzigde bepalingen van het Preventiedecreet artikel 54/1, §1: 'De initiatieven of maatregelen, vermeld in artikel 51, 53, 53/1 en 54, kunnen gefinancierd worden door middel van het fonds, vermeld in artikel 2 van het decreet van 7 juli 1998 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1998. De Vlaamse Regering kan de werking en de wijze van financiering van het fonds nader preciseren voor de voormelde initiatieven of maatregelen en voor de inkomsten, vermeld in paragraaf 2 en 3.' Gelet op de samenhang met de opheffing van het bestaande artikel 54 van het Preventiedecreet en het nieuw ingevoegde artikel 54/1 Preventiedecreet, dienen ook die wijzigingen samen met de wijziging aan het decreet van 7 juli 1998 in werking te treden.

Het ontwerp van wijziging van artikel 2, §2/9 van het decreet van 7 juli 1998 houdende bepalingen tot begeleiding van aanpassing van de begroting 1998, via het Programmadecreet 2024, regelt de inkomsten conform de bepalingen uit het Preventiedecreet artikel 54/1 paragrafen 2 en 3.

- §2. Voor de financiering van het fonds, vermeld in paragraaf 1, kan een vrijwillige financiële bijdrage geleverd worden door bedrijven of burgers die medeverantwoordelijk zijn voor de aanwezigheid van fysische of chemische factoren die schadelijk zijn voor de gezondheid.
- §3. De financiering van het fonds, vermeld in paragraaf 1, laat ook een financiële bijdrage toe in het kader van:
 - 1° het 'vervuiler betaalt'-principe;
 - 2° gedeelde beleidsmatige verantwoordelijkheid, als er een duidelijke beleidsmatige verantwoordelijkheid is vastgesteld;
 - 3° gemeenschappelijke wetenschappelijke interesse, met het oog op puren van leereffecten uit de vervuiling.

Het ontwerp van wijziging van artikel 2, §3/10, regelt de uitgaven t.a.v. de initiatieven bepaald in de artikelen 51, 53, 53/1 en 54 van het preventiedecreet, zoals opgesomd in artikel 54/1, §1, van het preventiedecreet.

Werkwijze

Wat betreft de financiering van het fonds blijft de mogelijkheid die reeds bestond om een financiële bijdrage te verkrijgen van de (mede)verantwoordelijken voor de aanwezigheid van de schadelijke fysische en chemische factoren bestaan, maar wordt deze uitgebreid zodat een bijdrage gedaan kan worden in het kader van:

1. het 'vervuiler betaalt'-principe;

2. gedeelde beleidsmatige verantwoordelijkheid, als er een duidelijke beleidsmatige verantwoordelijkheid is vastgesteld;
3. gemeenschappelijke wetenschappelijke interesse, met het oog op puren van leereffecten uit de vervuiling.

Het gaat telkens om vrijwillige bijdragen. Burgers of bedrijven kunnen niet verplicht worden bij te dragen aan het fonds. Dit werd naar aanleiding van het advies van de Raad van State geëxpliciteerd in de bepaling bij de wijziging van het Preventiedecreet.

Het fonds kan in geen geval gefinancierd worden door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest. Cf. het Preventiedecreet artikel 54/1.

De financieringswijze van het fonds blijft beperkt tot de vervuiler of derden die vanuit wetenschappelijk oogpunt of vanuit een beleidsverantwoordelijkheid mee willen financieren. Met het puren van leereffecten uit de vervuiling, wordt bedoeld het leren over de verspreidingswijze van de vervuiling, het vermijden in de toekomst, attributief aandeel in blootstellingswijzen,...

Dit alles laat toe dat organisaties, bedrijven, instellingen en publiek private samenwerkingen bijdragen aan de initiatieven en maatregelen. Dit is nuttig bij gezamenlijke projecten, zoals het gezamenlijk project Humane Biomonitoring Hoboken, waarbij ook de stad Antwerpen, Provincie Antwerpen, het bedrijf Umicore en het autonoom provinciebedrijf Provinciaal instituut voor hygiëne, onder andere bij willen dragen aan de verwezenlijking van de biomonitoring.

Bijdragen die gedaan worden aan het fonds, vermeld in dit artikel, hebben geen impact op de financiering en/of verhaalbaarheid van omgevingsschade, zoals saneringskosten of de vergoeding van schade aan het ecosysteem. Omgekeerd staat het vergoeden van omgevingsschade niet in de weg aan een bijdrage in het kader van milieugerelateerde gezondheidsimpact aan het fonds dat in dit artikel geregeld wordt, met het oog op het uitrollen van een kwalitatief preventief gezondheidsbeleid.

De bijdragen en hieraan gekoppelde uitgaven volgen het principe 'In = Uit'. In artikel 2, §3/8, werd daarom opgenomen dat de uitgaven bedoeld in deze paragraaf de respectievelijke inkomsten volgen zoals aangegeven in artikel 2, §2/8. In een overeenkomst met de Vlaamse Overheid wordt de bijdrage van een financierende partij (bedrijf, burger, organisatie of vereniging, lokale of federale overheidsinstantie) projectmatig gekoppeld aan inzet op de opgesomde initiatieven die kaderen binnen de initiatieven zoals naar verwezen in artikel 54/1, §1, van het Preventiedecreet. Via deze overeenkomsten met de financierder wordt zoals bedoeld in artikel 51/4, §2 en §3, van het Preventiedecreet, zonder afbreuk te doen aan zijn milieu- en omgevingsverplichtingen, een bedrag afgesproken dat het Departement Zorg met betrekking tot de kenmerken van die vervuiling

(fysische-chemische factoren, medisch milieukundige setting, geografische omvang van de milieu-impact, ...) kan inzetten voor t.a.v. de initiatieven waarnaar verwezen in artikel 54/1 §1 van het Preventiedecreet.

Het geheel wordt gerapporteerd via de jaarlijkse beleids- en begrotingstoelichting van de Vlaamse Overheid.

De uitvoer van de initiatieven behoren tot het Preventief Gezondheidsbeleid Milieugezondheidszorg, en hebben daar wellicht een personeelsimpact. Deze impact wordt mee gefinancierd, waardoor binnen de uitgaven ook de betaling van salarissen, vergoedingen en toelagen van de personeelsleden binnen het Departement Zorg, die voor een bepaalde duur projectmatig worden ingezet om de bedoelde initiatieven te realiseren en op te volgen. Dit aspect wordt meegenomen in artikel 2, §3/8, van het voorliggende voorstel, dus op conto van het begrotingsfonds Preventief Gezondheidsbeleid. Indien er terugvorderingen zijn van salarissen, vergoedingen en toelagen die werden toegekend zoals bepaald in artikel 2, §3/8, van de personeelsleden binnen het Departement Zorg, die voor bepaalde duur projectmatig worden ingezet, om de initiatieven te realiseren waarnaar verwezen wordt in artikel 54/1 §1 en zoals bepaald in artikel 51, 53, 53/1 en 54 van het decreet betreffende het preventieve gezondheidsbeleid van 21 november 2003, zijn dit inkomsten op het fonds Preventief Gezondheidsbeleid cf. de ontworpen wijziging in artikel 2, §2/8.

Het fonds wordt op vandaag ingezet om bepaalde in het Preventiedecreet vermelde initiatieven en maatregelen inzake preventieve gezondheidszorg en meer bepaald inzake milieugezondheidszorg te financieren. Het fonds wordt dus ingezet voor gezondheidsdoeleinden. Die gezondheidsdoeleinden kaderen onder andere in de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap inzake preventieve gezondheidszorg, op basis waarvan de Vlaamse Gemeenschap ook dient op te treden ten aanzien van unicommunautaire instellingen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad en via die instellingen ook ten aanzien van de burger in Brussel die zich daar vrijwillig toe wendt. Maar ook t.a.v. enkele gewestbevoegdheden. Dit werd toegelicht in de memorie van toelichting van de wijziging van het preventiedecreet van 26 april 2024.

HOOFDSTUK 6. Wijzigingen van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid

Artikel 7.

Dit artikel wijzigt artikel 21 van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid. Meer bepaald wordt in artikel 21, §1, derde lid, van het voormelde decreet verduidelijkt dat de Vlaamse Regering de regels omtrent het verlengen van beheersovereenkomsten met partnerorganisaties kan bepalen.

Hoewel op heden al aanvaard wordt dat beheersovereenkomsten verlengd kunnen worden op basis van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 betreffende de subsidiëring en erkenning van partnerorganisaties en organisaties met terreinwerking via een beheersovereenkomst, dat rechtsgrond vindt in artikel 21 en 23 van het decreet van 21 november 2003, is het aangewezen om die rechtsgrond te verduidelijken. Zo wordt meer rechtszekerheid gecreëerd omtrent de mogelijkheden om beheersovereenkomsten te verlengen en omtrent de regels die de Vlaamse Regering daarvoor bepaald heeft of in de toekomst nog zal bepalen.

Artikel 8.

Dit artikel wijzigt artikel 23 van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid. Meer bepaald wordt in artikel 23, §1, derde lid, van het voormelde decreet van 21 november 2003 verduidelijkt dat de Vlaamse Regering de regels omtrent het verlengen van beheersovereenkomsten met organisaties met terreinwerking kan bepalen.

Net als voor partnerorganisaties, waarvoor met voorliggend ontwerp artikel 21 van het voormelde decreet van 21 november 2003 gewijzigd wordt, is het aangewezen om voor organisaties met terreinwerking aangewezen meer rechtszekerheid te bieden inzake de mogelijkheid om beheersovereenkomsten te verlengen en inzake de delegatie aan de Vlaamse Regering om de regels daarvoor te bepalen.

HOOFDSTUK 7. Wijziging van het decreet van 20 maart 2009 houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Artikel 9.

Deze wijziging aan artikel 23 van het decreet van 20 maart 2009 zorgt er voor dat een schrapping dusdanig gewijzigd wordt waardoor niet langer naar het (door artikel 28 van het toezichtdecreet) geschrapte artikel 32 wordt verwezen, maar wel naar het overblijvende artikel 31, zoals steeds de bedoeling was. Dit artikel betreft dus een rechtzetting van een louter materiele vergissing. De terugwerkende kracht is hier geoorloofd. Het gaat immers om een correctie van een foutieve verwijzing in de regelgeving. Door de terugwerkende kracht worden geen verkregen rechten aangetast.

HOOFDSTUK 8. Wijziging van het decreet van 23 december 2010 betreffende de rechtenverkenner

Artikel 10.

Dit artikel heft het decreet van 23 december 2010 betreffende de rechtenverkenner op, omdat het voorwerp van dit decreet door de nieuwe Rechtenverkenner vervallen is.

HOOFDSTUK 9. Wijziging van het decreet van 20 januari 2012 houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen

Artikel 11.

De verwijzing naar artikel 15 in paragraaf 3 van artikel 25 van het decreet van 20 januari 2012 is sinds het wijzigingsdecreet van 17 mei 2024 niet meer correct en dit door de hernummering en vervanging van een aantal bepalingen. Deze incorrecte verwijzing werd bij de laatste wijziging van het decreet over het hoofd gezien en middels onderhavig decreet wordt de tekst van oud artikel 15 deels overgenomen zodat opnieuw duidelijk wordt tot welke stukken uit het adoptiedossier en het dossier van de kandidaat-adoptant(en) de geadopteerde inzage mag worden verleend.

HOOFDSTUK 10. Wijzigingen van het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters

Artikel 12.

Reeds van bij de initiële goedkeuring van het decreet van 20 april 2012 werd er in dit artikel foutief verwezen naar de programmatie van de vergunningen, in plaats van de programmatie van subsidies. Vergunningen worden niet geprogrammeerd. Iedereen die als organisator van kinderopvang wil starten en aan de vergunningsvoorwaarden voldoet, kan een vergunning ontvangen van Opgroeien regie. Voor subsidies is dit echter niet het geval. Gelet op het feit dat het budget ontoereikend is om alle gegadigden een subsidie toe te kennen, worden de subsidies geprogrammeerd, rekening houdend met de behoefte aan kinderopvang. In functie van de duidelijkheid wordt deze correctie alsnog doorgevoerd. Het feit dat het de bedoeling was naar "subsidies" te verwijzen, blijkt bovendien uit de decreettekst zelf; deze verwijst expliciet naar de artikelen 8 en 9, hetgeen de artikelen zijn die een rechtsgrond bieden voor de subsidie voor inkomenstarief en de plussubsidie.

Artikel 13.

Artikel 10 van het decreet van 20 april 2012 biedt de rechtsgrond voor de toekenning van vier verschillende subsidies. Het artikel vermeldde dat deze subsidies konden toegekend worden bovenop de basissubsidie, de subsidie voor inkomenstarief en de plussubsidie. In het verleden bestond er door de formulering soms onduidelijkheid of deze vier verschillende subsidies alleen toegekend kon worden aan organisatoren die al over basissubsidie, subsidie voor inkomenstarief

en plussubsidie beschikken, dan wel of deze subsidies konden toegekend worden, ongeacht of de organisator al een andere subsidie had.

In functie van de duidelijkheid en rechtszekerheid wordt daarom geschrapt dat deze subsidies toegekend kunnen worden bovenop de andere subsidies aangezien het niet steeds noodzakelijk is dat een organisator al over een basissubsidie, subsidie voor inkomenstarief of plussubsidie beschikt. Deze wijziging verandert niets in de praktijk.

Artikel 14.

Artikel 11 van het decreet van 20 april 2012 bevat een rechtsgrond voor de subsidiëring van een aantal organisaties of deskundigen die de sector ondersteunen. De invoering van een aantal beveiligende maatregelen geven het agentschap de mogelijkheid om organisaties of deskundigen aan te stellen om de screening en adviesverlening op te nemen wat betreft het beleidsvoerend vermogen (artikel 19 vijfde lid, 4°) of wat betreft het bestaan van de risico's met betrekking tot de persoon van de organisator of een persoon werkzaam in de kinderopvanglocatie in toepassing van het voorzorgsbeginsel (artikel 19 vijfde lid, 3°).

Om na te gaan of het voorzorgsbeginsel moet worden toegepast kan het agentschap een beroep doen op organisaties of deskundigen om het agentschap te adviseren in het kader van het voorzorgsbeginsel. Het voorzorgsbeginsel wordt in het decreet als volgt gedefinieerd:

"De mogelijkheid om, los van de vaststelling van een inbreuk op de bepalingen, bestuurlijke maatregelen te nemen als er in het kader van kinderopvang als vermeld in dit decreet of de uitvoeringsbesluiten ervan:

- a) een risico is op een schending van de fysieke of psychische integriteit van de kinderen;
- b) een vaststelling is van een ernstige gebeurtenis waarbij de fysieke of psychische integriteit van de kinderen is geschonden;"

Juist om deze risico's vast te stellen moet het agentschap beroep kunnen doen op deskundigen of organisaties.

De huidige aanvulling biedt een duidelijke rechtsgrond om deze organisaties te subsidiëren voor de specifieke dienstverlening die ze bieden ter ondersteuning van het agentschap in haar toezichtsrol en in het kader van de handhavingspraktijk.

Artikel 15.

In artikel 12 van het decreet 20 april 2012 worden twee wijzigingen aangebracht. De huidige formulering van artikel 12, §1, is onduidelijk wat betreft de delegatiemogelijkheid van de Vlaamse regering. De Vlaamse regering moet de

nadere regels kunnen bepalen voor alle subsidies vermeld in artikel 7 tot en met 11. De delegatiemogelijkheid is niet beperkt tot de subsidies waarvoor de Vlaamse regering de programmatieregels vastlegt, nl. de artikelen 8, 9, en 10, 1° en 2° die betrekking hebben op de subsidies aan de organisatoren (basis en plussubsidies). Ook voor de andere subsidies als vermeld in artikel 11 moet de Vlaamse regering de nadere regels kunnen bepalen. Voor die subsidies is echter geen programmatie nodig.

Daarnaast is het noodzakelijk dat de bepaling dat de geprogrammeerde subsidies minstens per zorgregio worden toegekend te schrappen. Afhankelijk over welke subsidie het gaat, is programmatie op een ander geografisch niveau aangewezen en wenselijk. Voor sommige subsidies is programmatie en verdeling meer aangewezen op een hoger niveau dan zorgregio (vb. provincie-Centra Inclusieve), soms op een lager niveau, namelijk gemeente.

Artikel 16.

In artikel 19 van het decreet van 20 april 2012 worden de volgende wijzigingen doorgevoerd:

1° De wijziging die een rechtzetting is van een verkeerde verwijzing naar artikel 15, daar waar het artikel 15/1 moet zijn;

2° Het verbeteren van een verwijzing naar de exacte decretale bewoording van het decreet. Er kan een eenmalig forfaitair bedrag voor inkomensverlies worden opgelegd bij een schorsing naar aanleiding van "een ernstige gebeurtenis als vermeld in artikel 2, eerste lid, 19°, b), waar het voorzorgsbeginsel wordt gedefinieerd. Het is belangrijk dat de gehanteerde begrippen in het decreet eenvormig en duidelijk worden geformuleerd.

Artikel 17.

De wijzigingsbepaling heeft betrekking op artikel 22 dat handelt over de geldboete.

De regeling met betrekking tot het invorderen van de geldboete bij dwangbevel wordt geschrapt. Gelet op artikel 3 van het decreet van 19 april 2024 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen worden de niet fiscale invorderingen van het agentschap geïnd en ingevorderd conform de bepalingen van dit decreet. De invordering van de niet betaalde geldboetes zullen geschieden door de door VLABEL aangestelde diensten. Er moet door het agentschap geen dwangbevel meer worden betekend.

Artikel 18.

Artikel 24 is de bepaling in het decreet van 20 april 2012 dat de regeling bevat met betrekking tot de gegevensdeling. Hierin worden de volgende wijzigingen opgenomen:

1° Op de plaatsen waar de identificatiegegevens verwerkt worden van de kinderen en de gezinnen van de kinderen en van de verantwoordelijken, de kinderbegeleiders en de eventuele andere medewerkers in het kader van de vergunningsvoorwaarden wordt verduidelijkt dat deze identificatiegegevens worden verwerkt met inbegrip van het INSZ-nummer. Deze nummers zijn noodzakelijk om een unieke code te kunnen toekennen aan de betrokken personen. Het agentschap en de organisatoren wisselen persoonsgegevens uit met het oog op de opvolging van verschillende vergunnings- en subsidievoorwaarden. Het agentschap wil daarvoor ook beroep doen op bv de authentieke bronnen (Kruispuntbank sociale zekerheid, rijksregister, ...)

2° In het eerste lid, 1° wordt een punt i) ingevoegd dat betrekking heeft op de verwerking van de pleegkinderen. Pleegkinderen krijgen voorrang voor de opvang in IKT-voorzieningen en krijgen automatisch de laagste ouderbijdrage (zie art. 8, §1, lid 2, 3° en lid 3 Decreet 20 april 2012). De bijkomende gegevensuitwisseling heeft als doel te kunnen controleren of de aangeleverde gegevens correct zijn. Op termijn zouden de gegevens ook kunnen gebruikt worden in het kader van een automatische rechtentoekenning voor pleegkinderen.

3° In het eerste lid, 2° a) wordt de verwerking van de gerechtelijke informatie aangevuld met de bepaling dat elke strafrechtelijke informatie moet kunnen verwerkt worden door het agentschap. Het gaat dan bv over de melding in het kader van de omzendbrief 8/2014 van het college van procureurs-generaal waarbij het parket het agentschap kan informeren over bepaald strafrechtelijk onderzoek dat loopt ten aanzien van een organisator of kinderbegeleider in de kinderopvang. Het agentschap moet noodzakelijkerwijze deze informatie kunnen verwerken met het oog op de opvolging van deze meldingen.

4° In het decreet van 20 april 2012 werden een aantal nieuwe bestuurlijke maatregelen opgenomen. Deze zijn opgenomen in artikel 19, vijfde lid van het decreet van 12 april 2012 zoals de bepaling zal in werking treden uiterlijk op 1 januari 2026.

Deze maatregelen hebben enerzijds betrekking op de screening en adviesverlening aan het agentschap met betrekking tot de risico's die een persoon vormt voor de kinderopvangactiviteit of de afwezigheid van bepaalde competenties inzake het beleidsvoerend vermogen.

Anderzijds zal het agentschap ook beslissingen kunnen nemen die:

- Een verbod kunnen opleggen aan de organisator om een vergunning aan te vragen als het handhavingsdossier elementen bevat die wijzen op een ongeschiktheid om als organisator van een kinderopvanglocatie op te treden;
- Een verbod kunnen opleggen voor een persoon om als verantwoordelijke op te treden als het handhavingsdossier elementen bevat die wijzen op een ongeschiktheid om als verantwoordelijke van een kinderopvanglocatie op te treden;
- Het opleggen van een verbod om activiteiten op te nemen met de opgevangen kinderen ten aanzien van een of meerdere personen die werkzaam zijn in de kinderopvanglocatie.

Deze gegevens die betrekking hebben op de organisatoren, de verantwoordelijken, de kinderbegeleiders en eventueel andere medewerkers zullen worden bijgehouden in het kader van de handhaving van de vergunnings- en subsidievoorwaarden. Het agentschap moet deze persoonsgegevens kunnen verwerken met het oog op de uitvoering van haar decretale opdrachten. De informatie die in het kader van het toezicht verzameld wordt en die informatie geeft over deze aspecten, moet verwerkt kunnen worden, teneinde te kunnen nagaan of en wanneer er maatregelen aangewezen zijn.

De verwerking van deze gegevens is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen (art 6.1, e) van de AVG). De verwerking is eveneens noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust. (art 6.1, c) van de AVG).

5° In het eerste lid, 2°, worden de gegevens die het agentschap verwerkt voor de organisatoren ook aangevuld met de gegevens die betrekking hebben op de organisatie en de financiële werking van de organisator. Deze informatie kan ook informatie van persoonlijke aard bevatten zoals bv de adresgegevens van een organisator die een natuurlijke persoon is. Deze informatie wordt ook door het agentschap verwerkt aangezien deze organisator beschikt over een vergunning en mogelijk ook subsidies ontvangt van het agentschap. Dit is geen onevenredige inbreuk op het privéleven van de betrokken organisator/natuurlijke persoon.

Dat betekent onder meer voor wat betreft de organisatie de volgende gegevens:

1. De status en soort van onderneming
2. Bestuurders
3. De vestiging de maatschappelijke zetel
4. Rechtsvorm en rechtstoestand
5. Adres (en adres doorhaling)
6. Maatschappelijke naam, afgekorte naam, commerciële naam
7. Ambtshalve doorhaling & stopzettingen
8. Bankrekeningen
9. Gerelateerde ondernemingen

Voor wat betreft de gegevens inzake de financiële werking betekent dit onder meer de volgende gegevens:

1. RSZ-plichtig
2. jaarrekeningen
3. sociale schulden
4. fiscale schulden

6° Op verschillen plaatsen wordt de verwijzing naar "artikel 11, 2°" aangevuld met de verwijzing naar artikel 11, 3°. Dat betekent dat deze bepalingen ook gelden voor de organisaties of deskundigen die instaan voor de screening en

adviesverlening vermeld in artikel 19, vijfde lid, 3° en 4° en die subsidies kunnen krijgen voor deze opdrachten van het agentschap.

Het agentschap kan immers de volgende beveiligende maatregelen opleggen:

“Art 19.

[...]

3° de screening en adviesverlening aan het agentschap van de risico's met betrekking tot de persoon van de organisator of van een persoon die werkzaam is in de kinderopvanglocatie, door een organisatie of deskundige als vermeld in het artikel van het decreet dat betrekking heeft op de toepassing van het voorzorgbeginsel.

4° de screening en adviesverlening aan het agentschap van de competenties van de organisator met betrekking tot het beleidsvoerend vermogen, door een organisatie als vermeld in artikel 11;

[...]”

Ook met deze organisaties moet het agentschap de gegevens kunnen uitwisselen die nodig zijn voor het uitvoeren van hun decretale taken.

HOOFDSTUK 11. Wijziging van het decreet van 7 juli 2017 tot oprichting van een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van Toelagen in het kader van het Gezinsbeleid, tot vaststelling van vergunningsnormen voor private uitbetalingsactoren en tot wijziging van het decreet van 30 april 2004 betreffende de oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin

Artikel 19.

De Wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de stichtingen en de Europese politieke partijen en stichtingen werd opgeheven en vervangen door het Wetboek vennootschappen en verenigingen. Het decreet van 7 juli 2017 wordt nu daaraan aangepast.

Dit artikel maakte onderdeel uit van ontwerp van decreet 'houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, waaronder het verbod op winst op zorg'.

HOOFDSTUK 12. Wijzigingen van het decreet van 19 januari 2018 houdende het overheidstoezicht in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid

Artikel 20.

Aan artikel 2 van het toezichtdecreet wordt een definitie toegevoegd die later gebruikt wordt bij de wijziging van artikel 13. Deze definitie is identiek aan die van artikel 1,2°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2018 tot bepaling van de inlichtingen van het verslag, het opleggen van concrete beschermende maatregelen, het delen van gegevens, documenten en

informatiedragers en het opleggen van een administratieve geldboete, in uitvoering van het decreet van 19 januari 2018 houdende het overheidstoezicht in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid.

Artikel 21.

Artikel 5 van het toezichtdecreet vermeldt dat gegevens niet langer dan nodig bewaard worden. Dat gaat o.a. ook over de noodzakelijke duur om informatie, nodig voor het onderzoek en voor de definitieve redactie van het inspectieverslag, te bewaren. De inspectiepraktijk wijst intussen uit dat het niet nodig is om dergelijke informatie 3 jaar te blijven bewaren, en dat een maximale bewaartermijn van 1 jaar volstaat bij de opvolging van bepaalde tekorten. Vandaar deze aanpassing in het decreet.

Artikel 22.

De wijziging aan artikel 7 van het toezichtdecreet dient om de effectiviteit van het overheidstoezicht performanter te maken. Door de wijzigingen die worden aangebracht aan artikel 7, §2, worden de toezichtsrechten van Zorginspectie uitgebreid naar het geheel van de initiatiefnemers, ongeacht of zij feitelijk of juridisch afzonderlijke entiteiten zijn, verbonden met actoren in de zorg. De centrale vraag die zal moeten worden gesteld is of er tussen de entiteiten die zijn verbonden met de actoren in de zorg wederzijds al dan niet sprake is van een controlebevoegdheid, waarbij "controle" in deze context moet geïnterpreteerd worden zoals bepaald in art. 1:14 van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen. Deze uitbreiding zal Zorginspectie toelaten nog performanter op te treden WVG-breed.

Deze bepaling is overgenomen uit artikel 1:20 van het Wetboek Verenigingen en Vennootschappen (WVV). Deze omschrijving is omvattend en is reeds uitgebreid getest geweest in de rechtspraak. Er is dus ook een uitgebreid corpus aan rechtspraak beschikbaar om eventuele interpretatieproblemen op te lossen.

De verbonden entiteiten zijn deze entiteiten of personen die controle uitoefenen over de actor in de zorg.

Voor de uitoefening van hun opdracht in het kader van het financiële toezicht kan Zorginspectie informatie opvragen bij verbonden entiteiten met actoren in de zorg voor wat betreft de aanwending van publieke middelen. De focus van de financiële inspecties door Zorginspectie ligt in de eerste plaats op de erkende zorgvoorzieningen. Echter blijkt uit de praktijk dat het noodzakelijk is om zicht te krijgen op de verbonden entiteiten om bepaalde boekhoudkundige bewegingen bij erkende zorgvoorzieningen te kunnen nagaan. Het gaat dan bijvoorbeeld over managementvergoedingen die worden aangerekend vanuit de achterliggende groep aan ieder erkend woonzorgcentrum binnen die groep.

Artikel 23.

Artikel 13 van het toezichtdecreet handelt over het verslag dat de inspecteurs opstellen van hun vaststellingen. Artikel 13 handelt over het verslag dat de inspecteurs opstellen van hun vaststellingen. Aan paragraaf 1 wordt toegevoegd dat er nu ook op basis van het verslag een samenvattend rapport kan worden gemaakt. Uit dergelijk samenvattend rapport worden de beschrijvingen van de vaststellingen die inspecteurs gemaakt hebben, weggelaten en wordt de conclusie die op basis van de vaststellingen is gemaakt, weergegeven. Het rapport vervangt dus niet het inspectieverslag maar maakt actieve openbaarmaking van de voornaamste elementen uit het inspectieverslag gemakkelijker. Het is noodzakelijk om deze praktijk, die pas sedert 2022 in voege is gekomen, toe te voegen aan het toezichtdecreet, omdat de problematiek die door toevoeging van paragraaf 6 aan artikel 13 aangepakt wordt, evenzeer van belang is voor deze rapporten.

Paragraaf 4 van artikel 13 van het toezichtdecreet bepaalt wie het verslag ontvangt na verwerking van de eventuele reactie. Het is evident dat de betrokken functionele entiteit, die vaak ook de aanvrager van de inspectie is, het definitieve verslag en de eventuele bijlagen ontvangt, want zij moeten de voorziening opvolgen en beslissen over eventuele handhaving. Alhoewel dit in de praktijk al altijd zo verliep, ontbrak deze bestemming van het verslag in het decreet; dit wordt hier nu rechtgezet. Soms zijn meerdere functionele entiteiten betrokken (bv. bij inspecties in het kader van het werkszorgdecreet), de mogelijkheid om het verslag en de bijlagen naar meerdere functionele entiteiten te sturen, wordt daarom voorzien.

Ook de samenstelling van de zending aan de actor in de zorg, aan de individuele zorggebruiker, als die het voorwerp van het toezicht uitmaakt, en aan de klachtindiener, als de vaststellingen naar aanleiding van een klacht werden gedaan, wordt lichtjes gewijzigd. Immers, omdat deze bestemmingen al de bijlagen bij het verslag ontvingen bij de verzending van het voorlopige verslag, is het enkel zinvol hen die bijlagen te sturen die gewijzigd werden naar aanleiding van de reactie op het voorlopige verslag en de bijhorende bijlagen. Daarnaast zijn de enige nieuwe bijlagen in de loop van het verslaggevingsproces de reacties zelf op het voorlopige verslag en de bijlage(s) zelf. Het heeft evenmin zin om dergelijke reacties terug te bezorgen aan de indiener. Bovendien, omwille van de vele persoonsgegevens die deze meestal bevatten en omwille van de anonimiteit die de klachtindiener dikwijls vraagt ten aanzien van de actor in de zorg is het aangewezen om aan de actor in de zorg, de individuele zorggebruiker en de klachtindiener elkaars reacties niet automatisch te bezorgen.

Het voorliggend decreet voegt ook een paragraaf 6 toe aan artikel 13 van het decreet van 19 januari 2018 houdende het overheidstoezicht in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid. Paragraaf 6 bevat een regeling inzake de passieve openbaarheid van de inspectieverslagen en -rapporten waar de actor in de zorg het voorwerp van het toezicht uitmaakt.

Een inspectieverslag of -rapport is een bestuursdocument waarvoor de algemene regeling inzake openbaarheid, vermeld in titel II, hoofdstuk 3, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, geldt. Echter, wordt er in paragraaf 6 voor bepaalde onderdelen van de vermelde verslagen en rapporten voorzien in een specifieke regeling.

In deze paragraaf wordt er verwezen naar "De dienst van de Vlaamse overheid wiens inspecteurs het verslag of rapport, vermeld in het eerste lid, opstellen, de Vlaamse Regering, instellingen, voorzieningen, diensten of ambtenaren, vermeld in artikel 16, eerste lid". Zij zullen immers in het bezit zijn van de inspectieverslagen en -rapporten en zullen dus in zoverre ze als overheidsinstanties, vermeld in artikel II.28, §1, van het Bestuursdecreet worden beschouwd, de aanvragen tot openbaarheid behandelen.

Op basis van de huidige organisatie van de Vlaamse overheid is het de dienst Zorginspectie van het Departement Zorg wiens personeelsleden deze verslagen en rapporten opstellen. In dit decreet wordt er echter niet verwezen naar de dienst Zorginspectie of het Departement Zorg, gezien het niet aan de decreetgever toekomt om taken toe te wijzen aan bepaalde diensten van de Vlaamse overheid, dit is een voorbehouden bevoegdheid van de Vlaamse Regering (met name de bevoegdheid om haar eigen diensten in te richten cfr. artikel 87, §1, BWHI). De Vlaamse Regering heeft deze huidige taakstelling opgenomen in het besluit van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie en het besluit van de Vlaamse Regering van 12 mei 2023 over het Departement Zorg.

Bovendien bepaalt de eerste paragraaf van artikel 16 van het toezichtdecreet dat inspecteurs de gegevens die zij in de uitvoering van hun opdracht verzameld hebben, dit zijn o.a. de inspectieverslagen en -rapporten, kunnen delen met de Vlaamse Regering (de bevoegde minister), met openbare en meewerkende instellingen, met voorzieningen, met andere inspectiediensten, alsook met alle ambtenaren belast met het toezicht op andere regelgeving, in zoverre die inlichtingen uit het verslag of rapport deze rechtstreeks aanbelangen bij de uitoefening van het toezicht waarmee ze belast zijn.

Ook de beroepsinstantie zal, bij het behandelen van de beroepen, vermeld in artikel II.48, §1, eerste lid, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, inzake de openbaarmaking van een inspectieverslag of -rapport, de regeling van paragraaf 6 toepassen.

In het eerste lid van paragraaf 6 wordt bepaald dat deze afwijkende regeling geldt voor de inspectieverslagen en -rapporten waar de actor in de zorg het voorwerp van het toezicht uitmaakt. Gelet op de doelstelling van het decreet, zijn het deze verslagen en rapporten die een inzicht bieden in de kwaliteit van de verstrekte zorg (en het toezicht daarop door de bevoegde overheidsdienst).

Voor de verslagen en rapporten, waar de zorggebruiker het voorwerp van het toezicht uitmaakt, blijft de algemene openbaarheidsregeling van het Bestuursdecreet onverkort gelden.

Het tweede lid van paragraaf 6 bevat een machtiging voor de dienst van de Vlaamse overheid wiens inspecteurs het verslag of rapport opstellen, de Vlaamse Regering, instellingen, voorzieningen, diensten of ambtenaren, vermeld in artikel 16, eerste lid”, om bepaalde persoonsgegevens, die zijn opgenomen in het verslag of rapport, openbaar te maken bij aanvragen tot passieve openbaarheid.

Over de verwerking van persoonsgegevens door de inspecteurs en deskundigen in het kader van hun toezichtsoopdracht (artikel 3, eerste lid, van het decreet van 19 januari 2018), onder meer de verwerking bij de opmaak en het bezorgen van het inspectieverslag of -rapport, werd er in het decreet van 19 januari 2018 (en de memorie) reeds ingegaan op de conformiteit aan de Europese, federale en Vlaamse regels rond het verwerken van deze gegevens.

De verwerking waarvan sprake in paragraaf 6, tweede lid, betreft echter een nieuwe verwerking en heeft een andere doelstelling. Aan de vereisten van de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (verder: AVG) is als volgt voldaan:

- De verwerking van persoonsgegevens gebeurt op grond van artikel 6.1, c) van de AVG;

- De volgende ‘essentiële elementen’ van de verwerking van persoonsgegevens worden in het decreet vastgelegd:

- 1°) de categorie van verwerkte gegevens: deze zijn bepaald in het tweede lid, 1° tot en met 3°;

- 2°) de categorie van betrokken personen: deze zijn bepaald in het tweede lid, 1° tot en met 3°;

- 3°) de met de verwerking nagestreefde doelstelling: dit is bepaald in het derde lid;

- 4°) de categorie van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens: het tweede lid bepaalt dat het gaat om de personen die, met toepassing van de regeling inzake openbaarheid, vermeld in titel II, hoofdstuk 3, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, een aanvraag tot openbaarheid van dat verslag of rapport indienen;

- 5°) de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens: dit wordt bepaald in het vijfde lid. Enerzijds bepaalt artikel 5, §3, tweede lid, van het toezichtdecreet dat de inspecteurs en de deskundigen, vermeld in artikel 7, § 1, 7°, van hetzelfde decreet, het verslag, vermeld in artikel 13 van hetzelfde decreet, bewaren tot 20 jaar nadat het verslag definitief is geworden of, indien het voorwerp uitmaakt van een rechtsgeding, tot 20 jaar nadat een in kracht van gewijsde gegaan vonnis of arrest is uitgesproken. Anderzijds geldt de verplichting tot openbaarheid slechts voor bestuursdocumenten die in het bezit zijn van (personeelsleden van) een overheidsinstantie. Hieruit volgt dan ook dat het Departement Zorg de verslagen en rapporten maar kan openbaar maken gedurende de termijn waarin ze in het

bezit is van deze verslagen en rapporten, namelijk de termijn bepaald in artikel 5, §3, tweede lid, van hetzelfde decreet verlengd met de termijnen die artikel II.43 van het Bestuursdecreet oplegt om de aanvragen te beantwoorden;

- In het zesde lid van paragraaf 6 wordt bepaald het Departement Zorg, de dienst van de Vlaamse overheid wiens inspecteurs het verslag en rapport opstellen en die de aanvragen tot openbaarheid van het verslag of rapport hoofdzakelijk zal behandelen, wordt aangeduid als verwerkingsverantwoordelijke. Als verwerkingsverantwoordelijk staat het Departement Zorg, conform artikel 5.1, d), van de AVG in voor de juistheid en actualisering van de verwerkte gegevens en informeert hij de betrokkenen vooraf over de verwerking van hun persoonsgegevens conform artikel 13 en 14 van de AVG en over hun rechten op basis van artikel 15 tot en met 22 van de AVG.

De decreetgever vindt een kwalitatieve zorg essentieel voor de samenleving. De toezichtsoopdracht van de inspecteurs bestaat er in toezicht te houden op de naleving van regelgeving in het kader van het gezondheidsbeleid en het welzijns- en gezinsbeleid, door de actoren die deze zorg verstrekken en organiseren.

De inspectieverslagen en -rapporten over actoren in de zorg, vormen een belangrijke bron van informatie voor burgers die zich willen informeren over de kwaliteit van de verstrekte zorg. De toegang tot deze verslagen en rapporten en de daarin opgenomen informatie zorgt voor een grotere mate van betrokkenheid bij de burgers. Bovendien bieden deze verslagen en rapporten een inzicht in de manier waarop de bevoegde overheidsdienst de toezichtsoopdracht uitoefent. Voor een goed vertrouwen van de burgers in de overheid is het essentieel dat de overheid transparant is over haar werkzaamheden. De doelstelling van de openbaarmaking, vermeld in het derde lid, bestaat dan ook in het verzekeren van de toegang voor aanvragers van openbaarmaking van verslagen en rapporten, vermeld in het eerste lid, tot de persoonsgegevens die nodig zijn om een volledig inzicht te krijgen in de kwaliteit van de verstrekte zorg, in de naleving door de actor van de zorg van de regelgeving, vermeld in artikel 3, en in het uitoefenen van de toezichtsoopdracht. Het gaat daarbij enkel over het openbaar maken van de persoonsgegevens die in dat opzicht nodig zijn en waarvan de openbaarmaking in een evenredige verhouding staat met het nagestreefde doel:

- de persoonsgegevens, vermeld in het tweede lid, 1° en 2°, zijn nodig om de actor in de zorg, die het voorwerp van het toezicht uitmaakt, en diens inrichtende macht te identificeren, zodat het voor de aanvrager van openbaarmaking van een verslag of -rapport, die inzage wil in de kwaliteit van de door de actor verstrekte zorg, de mate van naleving van de regelgeving, en de manier waarop het toezicht daarop wordt uitgeoefend, duidelijk is over welke actor in de zorg de vaststellingen in het inspectieverslag of -rapport gaan.

Het gaat enkel over de namen en het adres van de personen, met name de actoren en de inrichtende macht, die gekozen hebben om zich te onderwerpen aan de regelgeving in het kader van het gezondheidsbeleid en het welzijns- en gezinsbeleid, waaronder ook het toezicht daarop (en die het voorwerp uitmaken

van het verslag of -rapport). De machtiging heeft ook geen betrekking op andere identificatiegegevens of persoonsgegevens die niet behoren tot de professionele context;

- de persoonsgegevens, vermeld in het tweede lid, 3°, zijn nodig om de aanvrager een zo volledige en accuraat mogelijke inzage te bieden in de wijze waarop de zorg wordt verstrekt en georganiseerd door de actor in de zorg en de natuurlijke personen die werkzaam zijn bij de actor in de zorg, en hoe het toezicht hierop verloopt. Het gaat hierbij enkel over elementen die behoren tot de professionele context, enkel deze zijn noodzakelijk in het licht van de doelstelling en worden openbaar gemaakt op grond van deze machtiging. Deze beschrijvingen zouden ook persoonsgegevens kunnen bevatten waarvan de openbaarmaking niet nodig is in het licht van de vermelde doelstelling. De zogenaamde gevoelige gegevens (vermeld in artikel 2, 4°, van het decreet van 19 januari 2018) en de gegevens die niet behoren tot de professionele context, worden dan ook uitgezonderd;

- Voor al de andere (persoons)gegevens, die vermeld worden in het verslag of rapport, geldt deze machtiging niet, en zal de mate van openbaarmaking bepaald worden door de onverkorte toepassing van de algemene openbaarheidsregeling van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.

Met "natuurlijke personen die werkzaam zijn bij de actor in de zorg", vermeld in het tweede lid van paragraaf 6, 3°, worden alle personen bedoeld die door de actor in de zorg worden ingeschakeld in het verstrekken en organiseren van de zorg. Dit bevat onder meer de personeelsleden, de vrijwilligers, de stagiairs,....

Lid vier van paragraaf 6 bepaalt dat de openbaarmaking van de persoonsgegevens toch niet toegelaten is, als de openbaarmaking van deze gegevens wordt afgewezen met toepassing van enerzijds de uitzonderingsgronden op de openbaarheid, vermeld in artikel II.33, II. 34, 1°, 3° tot en met 6°, artikel II. 35 en artikel II.36, §1, tweede lid, 2° tot en met 11° van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 en anderzijds de uitzonderingen op de openbaarheid die bij de wet, het decreet of de ordonnantie bepaald zijn en die verband houden met de uitoefening van de bevoegdheden van de federale overheid of andere gemeenschappen of gewesten. De toevoeging van deze laatste categorie ligt in lijn met artikel II. 39, tweede lid, van het Bestuursdecreet dat bepaalt dat naast de in het decreet opgenomen uitzonderingen, ook nog de uitzonderingsgronden gelden die niet tot de materiële bevoegdheid van de Vlaamse wetgever behoren en in andere regelgeving (federale of andere gemeenschappen en gewesten) bestaat. De andere wetgevers zijn immers ook bevoegd om uitzonderingen te bepalen met betrekking tot de materies die tot hun bevoegdheid behoren. De door de machtiging nagestreefde doelstelling vereist de schrapping van alle uitzonderingsgronden niet.

De uitzonderingsgrond, vermeld in artikel II.34, 2°, van het Bestuursdecreet, wordt hier niet opgenomen. Deze absolute uitzonderingsgrond op de openbaarheid bepaalt dat de openbaarmaking van informatie moet worden afgewezen wanneer

de openbaarmaking daarvan afbreuk doet aan de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (tenzij de betrokken persoon met de openbaarmaking instemt). Deze uitzonderingsgrond heeft als doelstelling om het recht op bescherming van het privéleven, voorgeschreven bij artikel 22 GW., artikel 8 EVRM en artikel 7 van het EU Handvest, te beschermen ten aanzien van de openbaarheid van bestuur. Het recht op eerbiediging van het privéleven, zoals gewaarborgd in de voormelde grondwets- en verdragsbepalingen, heeft als essentieel doel de personen te beschermen tegen inmengingen in hun privéleven.

Echter, een inmenging ten aanzien van het recht op de bescherming van het privé-leven is gerechtvaardigd, wanneer deze bij wet is voorgeschreven, een legitiem doel krachtens die wettelijke bepaling nastreeft en noodzakelijk is in een democratische samenleving. Deze afweging is reeds gebeurd bij het opstellen van de bepalingen als rechtsgrond voor de verwerking in de zin van de AVG. De opgenomen regeling en toelichting daarbij kan dus ook hier gelden als rechtvaardiging. Wanneer de bevoegde overheidsdienst de persoonsgegevens openbaar maakt, zoals vermeld in het derde lid, is de inmenging gerechtvaardigd en moet de openbaarmaking van deze informatie niet worden afgewezen op basis van de uitzonderingsgrond, vermeld in artikel II.34, 2° van het Bestuursdecreet.

Het zevende lid van paragraaf 6 bepaalt een afwijkende regel inzake het aantonen van belang door de aanvrager die een verzoek indient tot openbaarmaking van een inspectieverslag of -rapport. Het algemeen principe van de openbaarheidsregeling van het Bestuursdecreet is dat er geen belang moet worden aangetoond door de aanvrager. Echter, voor de openbaarmaking van informatie van persoonlijke aard stelt artikel II.40, §3, tweede lid, van hetzelfde decreet dat de aanvrager toch een belang moet aantonen. Informatie van persoonlijke aard wordt in het Bestuursdecreet gedefinieerd als "informatie die betrekking heeft op een beoordeling of een waardeoordeel, of die de beschrijving van een gedrag bevat van een bij name genoemd of een gemakkelijk identificeerbare natuurlijke persoon".

Het zevende lid wijkt af van deze regel en bepaalt dat een aanvrager, die een verzoek indient tot passieve openbaarheid van het inspectieverslag – of rapport, vermeld in het eerste lid, geen belang moet aantonen voor de openbaarmaking van informatie van persoonlijke aard die vermeld wordt in het inspectieverslag of -rapport.

HOOFDSTUK 13. Wijzigingen van het Groeipakketdecreet van 2018

Artikel 24.

Artikel 3, §1, 16°, van het Groeipakketdecreet van 2018 definieert het begrip 'gehuwden'. Wettelijk samenwonenden worden ook als gehuwden beschouwd binnen het huidige Groeipakketdecreet van 2018.

Terwijl er tussen ouders en hun descendents een huwelijksbeletsel bestaat, geldt dit niet voor de wettelijke samenwoning. Een ouder kan dus wettelijk samenwonen met één van zijn kinderen.

Voorliggend artikel voorziet dat diegene die wettelijk samenwoont met één van zijn ascendenten (ouder of grootouders) niet als gehuwd in de zin van het Groeipakketdecreet van 2018 kan worden beschouwd.

Artikel 3, § 1, 16°, b), houdt, zoals het is geformuleerd in de huidige regelgeving, een onbedoelde discriminatie in.

De definitie van 'gehuwd', waarin wettelijke samenwoning tussen ascendenten momenteel ook impliciet is opgenomen, brengt immers de volgende gevolgen met zich mee:

1. Het statuut 'gehuwde leerling' binnen het kader van de selectieve participatietoelagen (artikel 38, §1, 3°, van het Groeipakketdecreet van 2018): De regelgeving heeft de doelstelling om kinderen die in hun eigen onderhoud (moeten) voorzien (alleenstaande en zelfstandige leerling) en kinderen die een eigen gezin vormen (gehuwde leerlingen) in grotere mate te ondersteunen binnen de selectieve participatietoelagen.

Doordat descendents wettelijk kunnen samenwonen met hun ascendenten, bestaat er in de huidige situatie een discriminatie tussen gezinnen waarin de ouders instaan voor de kosten van het schoolgaan en gezinnen waarin door een loutere wettelijke samenwoning tussen ascendent en descendent het kind als gehuwde leerling zou worden beschouwd, terwijl er geen enkele evidentie is dat ingevolge deze wettelijke samenwoning er geen tussenkomst meer zou zijn van de ascendent in de schoolkosten van de descendent. Met voorliggende bepaling wordt deze discriminatie opgelost. Het was bij de opstart van het Groeipakket niet de bedoeling deze situatie te bevoordelen.

2. Het statuut kind dat begunstigde is voor zichzelf (artikel 57, §3, eerste lid, 1°, van het Groeipakketdecreet van 2018): Het is duidelijk dat enkel in een specifiek aantal gevallen het de bedoeling van de regelgever is geweest om het kind aan te duiden als begunstigde voor zichzelf. Voor het overige is het steeds de bedoeling geweest om de ouder (of andere ascendenten in het kader van het opvoederschap) als begunstigde aan te duiden binnen het Groeipakket. Het loutere bestaan van een wettelijke samenwoning tussen ascendenten met hun descendents betekent niet dat zij de opvoedingskosten voor hun descendents niet meer opnemen. De gevolgen van de huidige invulling van de term 'gehuwd' maakt net dat er nu een effectieve discriminatie bestaat, die met deze aanpassing wordt opgeheven.

Daarnaast heeft dit ook gevolgen voor de sociale toeslag binnen het Groeipakket (artikel 18 van het Groeipakketdecreet van 2018). De begunstigde van het Groeipakket vormt het uitgangspunt voor de inkomensbeoordeling in het kader van deze sociale toeslagen. Het levert een onterecht voordeel op voor gezinnen waar tussen descendent en ascendent een wettelijke samenwoning bestaat en het rechtgevend kind begunstigde is voor zichzelf: het is veelal voordeliger om de inkomenspositie te beoordelen in hoofde van het kind dan in hoofde van een ascendent, gezien de lagere inkomsten die kinderen globaal zullen hebben. Terwijl in de opvoedingssituaties waar het rechtgevend kind deel uitmaakt van het gezin van de descendent waar geen wettelijke samenwoning bestaat, de ascendent begunstigde is wat de facto neerkomt op een discriminatie in de huidige omstandigheid.

Dit artikel maakte onderdeel uit van ontwerp van decreet 'houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, waaronder het verbod op winst op zorg'.

Artikel 25.

Gelet op de integratie van de agentschappen Kind en Gezin en Jongerenwelzijn, werd ook een nieuwe benaming toegekend. Voor Kind en Gezin werd dit de naam Opgroeien regie. Bij het decreet van 21 mei 2021 tot wijziging van diverse decreten over welzijn, volksgezondheid en gezin werd deze naamswijziging reeds doorgevoerd in verschillende decreten. In het Groeipakketdecreet van 2018 werd in een artikel een gelijkaardige wijziging over het hoofd gezien. Voorliggend artikel voorziet in de wijziging van 'Kind en Gezin' door 'Het agentschap Opgroeien regie' in artikel 7, §5, tweede lid, van het Groeipakketdecreet van 2018.

Dit artikel maakte onderdeel uit van ontwerp van decreet 'houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, waaronder het verbod op winst op zorg'.

Artikel 26.

Artikel 18 van het Groeipakketdecreet van 2018 bepaalt de vaststelling van het recht op een sociale toeslag. Wanneer de ouders van het kind niet meer op hetzelfde adres wonen wordt er in eerste instantie uitgegaan van gelijkmatig verdeelde huisvesting, op basis waarvan de sociale toeslag gehalveerd wordt toegekend in elk rechtgevend gezin. Als er sprake is van niet gelijkmatig verdeelde huisvesting dient dit te worden bepaald of bekrachtigd door de bevoegde rechtbank.

1°, 2° en 4°: Aangezien er ook sprake kan zijn van gelijkmatig verdeelde huisvesting indien pleegouders uit elkaar gaan, wordt artikel 18 van het Groeipakketdecreet van 2018 aangepast zodat het duidelijk is dat de regeling

m.b.t. de vaststelling van het recht op een sociale toeslag in een situatie van gelijkmatig verdeelde huisvesting of niet gelijkmatig verdeelde huisvesting ook van toepassing is op pleegouders.

3° en 5°: Artikel 18 van het Groeipakketdecreet van 2018 bepaalt momenteel m.b.t. de vaststelling van het recht op een sociale toeslag dat de bevoegde rechtbank de niet gelijkmatig verdeelde huisvesting moet bepalen of bekrachtigen. Het gebeurt echter in de praktijk dat de verblijfsregeling niet uitdrukkelijk wordt opgenomen in het beschikkend gedeelte van het vonnis, maar wel deel uitmaakt van de motivering (bv. met het oog op de vaststelling van onderhoudsgelden). Voorliggende wijziging is nodig zodat ook met dergelijke vaststellingen rekening kan worden gehouden en gevolg kan worden gegeven aan vastgestelde feitelijkeheden door de bevoegde rechtbank.

6° en 7°: Als het rechtgevend kind materiële ondersteuning krijgt als vermeld in artikel 68, § 2/1, van het Groeipakketdecreet van 2018 wordt het kind voor de berekening van de toeslag en de gezinsgrootte, vermeld in het tweede lid van artikel 18 van het Groeipakketdecreet van 2018, meegeteld in het gezin van de begunstigde. Bij het ministerieel besluit van 11 februari 2022 werd de aanwijzing van de begunstigde van het één derde van de gezinsbijslagen voor de kinderen die materiële ondersteuning krijgen, gewijzigd. Er wordt rekening gehouden met de actuele situatie van het kind zodat niet langer de begunstigde van vóór de plaatsing het één derde ontvangt, maar de begunstigde op het moment van de uitbetaling van het één derde. Hiermee wordt beter ingespeeld op de actuele situatie van het kind. Deze wijziging betekent ook dat er voor de vaststelling van de gezinsgrootte voor de toekenning van de sociale toeslag, naar het gezin van de actuele begunstigde wordt gekeken en niet naar het gezin van de begunstigde voorafgaand aan de plaatsing.

Punten 6° en 7° maakten onderdeel uit van ontwerp van decreet 'houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, waaronder het verbod op winst op zorg'.

Artikel 27.

Bij het decreet van 1 juli 2022 werd voor het recht op de gezinsbijslagen, via een interpretatieve bepaling, uitdrukkelijk verduidelijkt dat een attest van immatriculatie niet kan worden beschouwd als een toelating of machtiging om in België te verblijven of er zich te vestigen.

De wijziging via het decreet van 1 juli 2022 werd doorgevoerd naar aanleiding van rechtspraak van het Hof van Cassatie m.b.t. de Gewaarborgde Gezinsbijslag, dat na de inwerkingtreding van het Groeipakketdecreet van 2018 werd uitgesproken. Om te vermijden dat er interpretatiemogelijkheden zouden ontstaan ten gevolge van deze rechtspraak was het noodzakelijk om expliciet in de regelgeving een

interpretatie te geven aan de voorwaarde om toegelaten of gemachtigd te zijn in België te verblijven of er zich te vestigen, zodat een verkeerde interpretatie niet meer mogelijk was.

Door deze verduidelijking enkel toe te voegen in het kader van het recht op gezinsbijslagen kon verkeerdelijk de indruk ontstaan dat dergelijke interpretatie niet van toepassing is op de andere toelagen in het kader van het gezinsbeleid.

Via deze bepaling willen we deze interpretatie ook toevoegen voor de schooltoeslag, zodat uitdrukkelijk wordt verduidelijkt dat een attest van immatriculatie niet kan worden beschouwd als een toelating of machtiging om in België te verblijven of er zich te vestigen.

Artikel 28.

Bij het decreet van 1 juli 2022 werd voor het recht op de gezinsbijslagen, via een interpretatieve bepaling, uitdrukkelijk bepaald dat een attest van immatriculatie niet kan worden beschouwd als een toelating of machtiging om in België te verblijven of er zich te vestigen.

De wijziging via het decreet van 1 juli 2022 werd doorgevoerd naar aanleiding van rechtspraak van het Hof van Cassatie m.b.t. de Gewaarborgde Gezinsbijslag, dat na de inwerkingtreding van het Groeipakketdecreet van 2018 werd uitgesproken. Om te vermijden dat er interpretatiemogelijkheden zouden ontstaan ten gevolge van deze rechtspraak was het noodzakelijk om expliciet in de regelgeving een interpretatie te geven aan de voorwaarde om toegelaten of gemachtigd te zijn in België te verblijven of er zich te vestigen, zodat een verkeerde interpretatie niet langer mogelijk was.

Door deze verduidelijking enkel toe te voegen in het kader van het recht op gezinsbijslagen kon verkeerdelijk de indruk ontstaan dat dergelijke interpretatie niet van toepassing is op de andere toelagen in het kader van het gezinsbeleid.

Via deze bepaling willen we deze interpretatie ook toevoegen voor de kinderopvangtoeslag, zodat uitdrukkelijk wordt verduidelijkt dat een attest van immatriculatie niet kan worden beschouwd als een toelating of machtiging om in België te verblijven of er zich te vestigen.

Artikel 29.

Bij het decreet van 1 juli 2022 werd voor het recht op de gezinsbijslagen, via een interpretatieve bepaling, uitdrukkelijk bepaald dat een attest van immatriculatie niet kan worden beschouwd als een toelating of machtiging om in België te verblijven of er zich te vestigen.

De wijziging via het decreet van 1 juli 2022 werd doorgevoerd naar aanleiding van rechtspraak van het Hof van Cassatie m.b.t. de Gewaarborgde Gezinsbijslag, dat na de inwerkingtreding van het Groeipakketdecreet van 2018 werd uitgesproken. Om te vermijden dat er interpretatiemogelijkheden zouden ontstaan ten gevolge van deze rechtspraak was het noodzakelijk om expliciet in de regelgeving een interpretatie te geven aan de voorwaarde om toegelaten of gemachtigd te zijn in België te verblijven of er zich te vestigen, zodat een verkeerde interpretatie niet langer mogelijk was.

Door deze verduidelijking enkel toe te voegen in het kader van het recht op gezinsbijslagen kon verkeerdelijk de indruk ontstaan dat dergelijke interpretatie niet van toepassing is op de andere toelagen in het kader van het gezinsbeleid.

Via deze bepaling willen we deze interpretatie ook toevoegen voor de kleutertoeslag, zodat uitdrukkelijk wordt verduidelijkt dat een attest van immatriculatie niet kan worden beschouwd als een toelating of machtiging om in België te verblijven of er zich te vestigen.

Ondanks de afschaffing van de kleutertoeslag vanaf 1 januari 2026 wordt de voormelde interpretatie nog toegevoegd voor de kleutertoeslag gelet op de noodzaak van transparantie en duidelijkheid ten aanzien van de andere toelagen in het kader van het gezinsbeleid, mede gelet op de geldende verjaringstermijn van vijf jaar.

Artikel 30.

Artikel 55 van het Groeipakketdecreet van 2018 voorziet in de toekenning van een kleutertoeslag voor 4-jarigen. Om recht te kunnen hebben, dient de kleuter ingeschreven te zijn in een onderwijsinstelling. Zoals voorzien bij de toekenning van de schooltoeslag voorziet voorliggend artikel in een uitzondering op de inschrijvingsvoorwaarde wanneer de leerling na uitschrijving uiterlijk na 21 kalenderdagen opnieuw ingeschreven is in het kleuteronderwijs. Dit is een afstemming op de praktijk op basis waarvan wordt vermeden dat kleuters die tijdens bv. een schoolvakantie worden uitgeschreven omwille van een wijziging van school, hun recht op de kleutertoeslag zouden verliezen.

De datum van inwerkingtreding (1 september 2021) is afgestemd op de invoering van de termijn van 21 kalenderdagen tussen uit- en inschrijving voor de toekenning van de selectieve participatietoeslag (decreet van 1 juli 2022). Er gaan geen rechten verloren door de retroactieve toepassing.

Dit artikel maakte onderdeel uit van ontwerp van decreet 'houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, waaronder het verbod op winst op zorg'.

Ondanks de afschaffing van de kleutertoeslag vanaf 1 januari 2026 wordt voormelde toevoeging nog doorgevoerd met het oog op transparantie naar de burger toe en met het oog op het vrijwaren van de rechten binnen de verjaringstermijn van vijf jaar.

Artikel 31.

Bij het decreet van 1 juli 2022 werd voor het recht op de gezinsbijslagen, via een interpretatieve bepaling, uitdrukkelijk bepaald dat een attest van immatriculatie niet kan worden beschouwd als een toelating of machtiging om in België te verblijven of er zich te vestigen.

De wijziging via het decreet van 1 juli 2022 werd doorgevoerd naar aanleiding van rechtspraak van het Hof van Cassatie m.b.t. de Gewaarborgde Gezinsbijslag, dat na de inwerkingtreding van het Groeipakketdecreet van 2018 werd uitgesproken. Om te vermijden dat er interpretatiemogelijkheden zouden ontstaan ten gevolge van deze rechtspraak was het noodzakelijk om expliciet in de regelgeving een interpretatie te geven aan de voorwaarde om toegelaten of gemachtigd te zijn in België te verblijven of er zich te vestigen, zodat een verkeerde interpretatie niet langer mogelijk was.

Door deze verduidelijking enkel toe te voegen in het kader van het recht op gezinsbijslagen kon verkeerdelijk de indruk ontstaan dat dergelijke interpretatie niet van toepassing is op de andere toelagen in het kader van het gezinsbeleid.

Via deze bepaling willen we deze interpretatie ook toevoegen voor de ondersteuningstoeslag, zodat uitdrukkelijk wordt verduidelijkt dat een attest van immatriculatie niet kan worden beschouwd als een toelating of machtiging om in België te verblijven of er zich te vestigen.

Artikel 32.

Hoofdstuk 1 van deel 4, titel 1, van het Groeipakketdecreet van 2018 regelt de aanwijzing van de begunstigden van gezinsbijslagen. Voorliggend artikel voorziet in de uitdrukkelijke bevoegdheid van de bevoegde rechtbank (familierechtbank en/of jeugdrechtbank) om in afwijking van dit hoofdstuk andere begunstigden aan te wijzen. Deze bevoegdheid zat steeds vervat in de bevoegdheden van de bevoegde rechtbanken in het Gerechtelijk Wetboek (zie de wijziging van artikel 572bis van het Gerechtelijk Wetboek door artikel 194 van het Groeipakketdecreet van 2018), maar binnen het Groeipakketdecreet van 2018 ontbrak een duidelijke vermelding van deze bevoegdheid waardoor de burger hier geen duidelijk beeld van heeft. Voorliggend artikel schrijft deze bevoegdheid uitdrukkelijk in in het Groeipakketdecreet van 2018.

Voorliggend artikel voorziet in een juridisch-technische correctie op de delegatie aan de Vlaamse Regering om nadere regels te bepalen voor de aanwijzing van de begunstigde(n) van het één derde van de gezinsbijslagen zoals momenteel voorzien in artikel 68 van het Groeipakketdecreet van 2018.

In uitvoering van artikel 68 van het Groeipakketdecreet van 2018 bepaalt het ministerieel besluit van 15 maart 2019 'houdende de nadere regels voor de aanwijzing van de begunstigten van de gezinsbijslagen en de uitbetaling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid' uitdrukkelijk dat de jeugdrechtbank of de plaatsende overheid een andersluidende beslissing kan nemen m.b.t. de begunstigde(n) van het een derde. Artikel 68 van het Groeipakketdecreet van 2018 situeert zich echter op niveau van uitbetalingsregels/modaliteiten van de gezinsbijslagen.

Zoals uit de bewoording van voormeld MB blijkt is het steeds de bedoeling geweest dat de bevoegdheid van de bevoegde rechtbank en de plaatsende overheid zich situeert op het niveau van het statuut van de begunstigde(n) en niet enkel m.b.t. uitbetalingsregels, zijnde de modaliteiten van de keuze van uitbetalingsactor en bankrekening. Zo is het bijvoorbeeld ook de bedoeling dat als de bevoegde rechtbank of de plaatsende overheid een andere begunstigde(n) aanwijst, dat ook de sociale toeslag op basis van de gezins- en inkomenssituatie van die persoon onderzocht kan worden.

Op de huidige formulering van de tekst werden nooit opmerkingen geformuleerd door de Raad van State, maar bij juridisch-technisch nazicht blijkt dat door de plaats van artikel 68 in het Groeipakketdecreet van 2018 en de bijgevoegde delegatie de basis voor aanwijzing van de begunstigde(n) door de plaatsende overheid juridisch-technisch onder Hoofdstuk 1 van deel 4, titel 1 moet worden opgenomen.

Dit artikel maakte, mits een minimale juridische-technische verfijning, onderdeel uit van ontwerp van decreet 'houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, waaronder het verbod op winst op zorg'.

Artikel 33.

In het kader van de pleegzorgtoeslag bij perspectiefzoekende pleegzorg bepaalt artikel 67, tweede lid, van het Groeipakketdecreet van 2018 dat enkel de rechtbank kan afwijken van het principe dat de begunstigde voor de pleegplaatsing begunstigde is van de pleegzorgtoeslag.

Voorliggende bepaling voorziet in de mogelijkheid dat de plaatsende overheid ook een andersluidende beslissing, in het belang van het kind, kan nemen over de bestemming van de pleegzorgtoeslag.

Artikel 34.

Bij de opstart van het Groeipakket op 1 januari 2019 werd initieel in het Groeipakketdecreet van 2018 voorzien dat de uitbetaling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid via overschrijving werden uitbetaald. De mogelijkheid tot uitbetaling via circulaire cheque werd voorzien indien een betaling om technische of sociale redenen niet mogelijk is per overschrijving.

Naar aanleiding van een eerste analyse over de werking van de circulaire cheques werd in 2022 in het Groeipakketdecreet van 2018 de expliciete vermelding van de uitbetaling via circulaire cheque geschrapt met als doel de optie open te houden voor andere meer passende betaalmiddelen. De Vlaamse Regering kreeg de machtiging om te bepalen met welk betaalmiddel de uitbetaling dient te gebeuren indien de betaling om technische of sociale redenen niet mogelijk is per overschrijving. In afwachting van verder onderzoek naar andere betaalmiddelen heeft de Vlaamse Regering bepaald dat de uitbetaling per circulaire cheque kan gebeuren.

Initieel werd er gedacht aan prepaid debetkaarten als alternatief omdat deze minder kosten zouden genereren, zowel voor de uitbetaling voor de betrokken instanties als voor de inning van het Groeipakket door de burger. In 2022 is na onderzoek binnen de sector echter gebleken dat van de effectief uitbetaalde circulaire cheques globaal genomen ongeveer 97% onmiddellijk op een zichtrekening werden gestort en slechts 2-3% cash werden uitbetaald. Ondertussen blijkt uit rapportering dat dit percentage eerder rond de 1% ligt. Het nut van de circulaire cheque in het kader van de toepassing van het Groeipakket heeft dan ook zijn limieten bereikt. De Vlaamse Regering zal via de haar verleende delegatie invulling kunnen geven aan de ondersteuning die geboden wordt aan mensen die er niet onmiddellijk in slagen om hun rekeningnummer aan te reiken. Het is immers niet de bedoeling dat deze mensen hun gelden zouden verliezen louter wegens dergelijke administratieve moeilijkheden.

Via voorliggende bepaling wordt de eerste stap genomen in de afschaffing van de circulaire cheque en wordt de mogelijkheid tot het vastleggen van een ander betaalmiddel geschrapt. Er wordt wel voorzien in een delegatie aan de Vlaamse Regering om te bepalen in welke gevallen en onder welke voorwaarden er uitbetaald kan worden aan een andere rechtspersoon, maar wel in naam en voor rekening van de begunstigden.

Om er voor te zorgen dat de uitbetalingsactoren voldoende tijd kunnen besteden aan het toeleiden van begunstigden naar een uitbetaling op een bankrekening door een zeer intensieve informatiecampagne, die naast de huidige werkzaamheden zal worden opgenomen, wordt de inwerkingtreding van de afschaffing vastgelegd op 1 juni 2026.

Artikel 35.

Voorliggend artikel voorziet in de aanpassing van de verwijzing naar het Burgerlijk Wetboek ten gevolge van de codificatie van het Burgerlijk Wetboek.

Artikel 36.

Dit artikel somt de inbreuken van niveau 1 op die exclusief bestuurlijk worden gehandhaafd. Het artikel wordt geherformuleerd om een duidelijker onderscheid te maken met de inbreuken van niveau 2 opgesomd in artikel 138 die strafbaar worden gesteld. Begunstigden moeten de uitbetalingsactor onmiddellijk op de hoogte brengen van elk element dat de toekenning of de betalingen van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid kan wijzigen. Met deze bepalingen worden inbreuken op deze verplichting, hetzij de ernstige nalatigheid of tekortkoming om (juiste) inlichtingen of verklaringen te verstrekken, hetzij om een regularisatiemaatregel uit te voeren, gehandhaafd. Het wilslement dat nu ook vervat zit in artikel 137 leunt te zeer aan tegen de fraudebeoordeling uit artikel 138 en wordt met deze aanpassing niet langer vervat in artikel 137.

Artikel 37.

Dit artikel somt de inbreuken van niveau 2 op die door artikel 189 strafbaar worden gesteld. Paragraaf 1 wordt geherformuleerd om een duidelijker onderscheid te maken met artikel 137, 2°. In dit artikel wordt zeer expliciet het wilslement behouden dat de (intentie tot) fraude onderbouwt. Deze handelingen worden aan strafrechtelijke handelingen onderworpen.

Artikel 38.

Dit artikel stelt de inbreuken van niveau 2 strafbaar. De wijziging brengt dit artikel in overeenstemming met de wijziging van artikel 138, paragraaf 1.

Artikel 39.

Artikel 212, §2, van het Groeipakketdecreet van 2018 regelt de halvering van de leeftijdsbijslag. Op basis van de huidige tekst moet er effectief gezinsbijslag worden betaald aan het kind met het laagste bedrag (92,09 euro niet-geïndexeerd) om de halvering toe te passen voor het oudste kind. Deze bewoording komt evenwel niet overeen met de bedoelde toepassing voor de halvering van de leeftijdsbijslag. De gezinsbijslag moet worden toegekend en niet effectief worden betaald aan het kind met het laagste bedrag. Wanneer de betaling voor het kind met het laagste bedrag wordt geschorst, wordt de halvering van de leeftijdsbijslag voor het oudste kind steeds toegepast. Voorliggend artikel voorziet dan ook in de aanpassing van de terminologie.

Dit artikel maakte onderdeel uit van ontwerp van decreet 'houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, waaronder het verbod op winst op zorg'.

HOOFDSTUK 14. Wijzigingen van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming

Artikel 40.

Dit artikel wijzigt artikel 39 van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming (hierna: "decreet VSB"). De Expertencommissie verleent advies over het sluiten, wijzigen en beëindigen van revalidatieovereenkomsten en overeenkomsten met de MBE. Daarnaast verstrekt de commissie een eensluidend advies over aanvragen tot tegemoetkoming voor revalidatie in het buitenland.

Een gebruiker kan aanspraak maken op een tegemoetkoming voor geplande revalidatieverstrekkingen in het buitenland, mits deze verstrekkingen aansluiten bij het zorgaanbod van de Vlaamse revalidatievoorzieningen. Voorafgaand aan de geplande revalidatie dient de gebruiker een aanvraag in bij de zorgkas waarbij hij is aangesloten. Na administratieve controle door de zorgkas geeft de Expertencommissie een eensluidend advies over de aanvraag, conform artikel 534/131 tot en met artikel 534/138 van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2018 houdende de uitvoering van het decreet van 6 juli 2018 betreffende de overname van de sectoren psychiatrische verzorgingstehuizen, initiatieven van beschut wonen, revalidatieovereenkomsten, revalidatieziekenhuizen en multidisciplinaire begeleidingsequipes voor palliatieve verzorging.

De expertise van de leden van de Expertencommissie is een grote meerwaarde bij de beoordeling van deze dossiers. Om de noodzakelijke inhoudelijke kennis en expertise te garanderen, moet het mogelijk zijn dat leden van de commissie op een of andere manier verbonden zijn aan een zorgvoorziening.

Bij de beoordeling van complexe dossiers primeert de inhoudelijke deskundigheid boven het mandaat dat de leden bekleden.

Om belangenconflicten te vermijden, wordt in het huishoudelijk reglement opgenomen dat experts worden uitgesloten van het geven van adviezen over dossiers die verband houden met de organisatie waarbij zij werkzaam zijn of waarin zij een mandaat uitoefenen. Artikel 49 van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2018 houdende de uitvoering van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming (hierna: "BVR VSB") bepaalt

dat de Expertencommissie haar werking regelt in een door de minister goed te keuren huishoudelijk reglement.

Artikel 41.

Bij de inkanteling van deel één van de revalidatievoorzieningen in de Vlaamse sociale bescherming op 1 oktober 2022, werd de procedure met betrekking tot het sluiten, wijzigen en beëindigen van revalidatieovereenkomsten vereenvoudigd. In deze vernieuwde procedure is het advies van de Expertencommissie niet langer een verplichting, maar wel een mogelijkheid.

Het Departement Zorg heeft de bevoegdheid om het advies van de Expertencommissie in te winnen bij aanvragen tot sluiten, wijzigen en beëindigen van revalidatieovereenkomsten. Dit advies is sinds 1 oktober 2022 niet langer een formele vereiste binnen de procedure.

Deze wijziging beoogt een administratieve vereenvoudiging, waarbij de rol van de Expertencommissie enkel indien nodig kan worden ingeschakeld.

Artikel 42.

Dit artikel wijzigt artikel 45, §3, van het decreet VSB, met betrekking tot de terugbetaling van zorgpremies bij collectieve schuldenregeling en faillissement.

De premies voor de Vlaamse sociale bescherming zijn niet verschuldigd in een aantal gevallen. Deze gevallen zijn opgesomd in artikel 45, §3, van het decreet VSB.

Bij een collectieve schuldenregeling en een faillissement gaat het om personen die zich in een kwetsbare financiële situatie bevinden. Deze toestand is in een vonnis uitgesproken. Normaal zijn ze de premie VSB niet verschuldigd en zal de zorgkas de premie ook niet opvragen. Maar als de zorgkas niet weet dat de persoon zich in een dergelijke situatie bevindt, zal zij de premie wel opvragen. Als de premie dan betaald wordt, en men nadien te weten komt dat de persoon de premie niet moest betalen, dan kan de zorgkas die premie volgens de bepaling van het decreet niet terugstorten. Dit willen we aanpassen zodat de zorgkassen dergelijke premies bij een collectieve schuldenregeling en een faillissement automatisch aan het lid kunnen terugbetalen.

Artikel 43.

De te schrappen bepalingen in artikel 76/1 houden een beperking in van de mogelijkheden tot handhaving door het Agentschap voor Vlaamse Sociale Bescherming. Een administratieve boete kan nu immers enkel worden opgelegd voor zover het Openbaar Ministerie oordeelt dat er geen strafvervolgning moet

worden ingesteld of geen toepassing maakt van de artikelen 216bis en 216ter van het Wetboek van Strafvordering. De opheffing van deze bepalingen doet geen afbreuk aan het beginsel ne bis in idem.

Artikel 44.

Dit artikel wijzigt artikel 84 van het decreet VSB. De wijziging zorgt voor het afstemmen van de leeftijdsgrens van het zorgbudget voor ouderen met een zorgnood op de wettelijke pensioenleeftijd.

Het zorgbudget voor ouderen met een zorgnood wordt toegekend vanaf de leeftijd van 65 jaar. Tot de leeftijd van 65 jaar is er een federale tegenhanger, de inkomensvervangende tegemoetkoming en integratietegemoetkoming. Tot 1 februari 2025 was 65 jaar ook de wettelijke pensioenleeftijdsgrens.

Met dit voorstel wil Vlaanderen de leeftijdsgrens voor het zorgbudget voor ouderen met een zorgnood automatisch laten aansluiten op de leeftijdsgrens voor de inkomensvervangende tegemoetkoming en integratietegemoetkoming. Het is de verwachting dat de federale regering de leeftijdsgrens voor de inkomensvervangende tegemoetkoming en integratietegemoetkoming zal verhogen naar 66 jaar. Als dit gebeurt, dan wordt door deze decreetsaanpassing de leeftijdsgrens voor het zorgbudget voor ouderen met een zorgnood automatisch mee aangepast. Dit neemt het risico op dubbele uitbetaling van de federale en Vlaamse tegemoetkomingen weg. Wanneer de leeftijdsgrens effectief wordt verhoogd van 65 naar 66 jaar, houdt dit ook een kleine besparing in voor de Vlaamse overheid.

Vanaf 1 februari 2030 zal de wettelijke pensioenleeftijd worden opgetrokken naar 67 jaar en het is de verwachting dat de leeftijdsgrens voor de inkomensvervangende tegemoetkoming en integratietegemoetkoming dan ook mee zal verhogen naar 67 jaar.

Artikel 45.

Dit artikel voegt een lid toe aan artikel 139/1 van het decreet VSB met een delegatie ten behoeve van de Vlaamse Regering. Dit komt de rechtszekerheid ten goede, aangezien vandaag soms onduidelijkheid bestaat over de rechtsgrond op grond waarvan de Vlaamse Regering in de gevallen voortvloeiend uit de toepassing van het artikel 139/1 van het decreet VSB een beroepsmogelijkheid, met inbegrip van de bevoegde rechtbank, mag regelen. Het past hierbij ook te verwijzen naar de toelichting bij artikel 3, dat het Gerechtelijk Wetboek wijzigt. De uitoefening van de impliciete bevoegdheden komt in beginsel toe aan de decreetgever, die in voorkomend geval daaromtrent een machtiging aan de gemeenschaps- of gewestregering verleent (zie [Adv.RvS 74.533/3](#) van 24 oktober 2023, randnummer 3.3). Dat is hier het geval.

Artikel 46.

Hiervoor kan verwezen worden naar de toelichting bij het artikel dat artikel 139/1 van het decreet VSB wijzigt.

Artikel 47.

Dit artikel past artikel 146 van het decreet VSB aan de bestaande praktijk aan, ten behoeve van de rechtszekerheid.

Artikel 48.

Artikel 148 van het decreet VSB was reeds opgeheven, waardoor ook een opheffing van artikel 149 van het decreet VSB aan de orde is.

Artikel 49.

Hiervoor kan verwezen worden naar de toelichting bij het artikel dat artikel 139/1 van het decreet VSB wijzigt.

Artikel 50.

Hiervoor kan verwezen worden naar de toelichting bij het artikel dat artikel 139/1 van het decreet VSB wijzigt.

Artikel 51.

Hiervoor kan verwezen worden naar de toelichting bij het artikel dat artikel 76/1 van het decreet VSB wijzigt.

HOOFDSTUK 15. Wijzigingen van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019

Artikel 52.

De wet van 18 juli 2018 betreffende de economische relance en de versterking van de sociale cohesie werd vernietigd door het arrest nr. 53/2020 van het Grondwettelijk Hof van 23 april 2020. De verwijzingen in het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 naar het "verenigingswerk" en de "verenigingswerkers" als vermeld in voornoemde wet, worden dan ook opgeheven.

Artikel 53.

Door de opheffing van artikel 6 van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 wordt er geen onderscheid meer gemaakt tussen grote en kleine voorzieningen.

Door een onnodig onderscheid op te heffen, wordt de regelgeving eenvoudiger en transparanter.

Artikel 54.

In artikel 7 van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 wordt de verplichting tot het houden van een administratief basisdossier opgeheven, wordt de terminologie aangepast aan het nieuwe Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen en wordt aan de Vlaamse Regering de bevoegdheid gegeven om nadere regels te bepalen voor de concretisering van het financieel plan.

Artikel 55.

In dit artikel worden alle verwijzingen naar grote of kleine voorzieningen opgeheven.

Artikel 56.

Het decreet van 22 november 2013 betreffende de lokale diensteneconomie werd opgeheven op 1 juli 2023 bij het decreet van 14 januari 2022 over maatwerk bij individuele inschakeling. Door het voormelde decreet van 14 januari 2022 werden de lokaaldiensteneconomie-initiatieven omgezet naar het kader van individueel maatwerk. De verwijzingen in het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 naar het decreet van 22 november 2013 worden daarom aangepast naar een verwijzing naar de bepalingen van het decreet van 14 januari 2022.

Een regelgevend traject is lopende om deze wijzigingen ook op het niveau van de bijlage 2 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2019 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers aan te passen.

De terugwerkende kracht is hier geoorloofd. Het gaat immers om een correctie van een foutieve verwijzing in de regelgeving. Door de terugwerkende kracht worden geen verkregen rechten aangetast.

Artikel 57.

De wet van 18 juli 2018 betreffende de economische relance en de versterking van de sociale cohesie werd vernietigd door het arrest nr. 53/2020 van het Grondwettelijk Hof van 23 april 2020. De verwijzingen in het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 naar het "verenigingswerk" en de "verenigingswerkers" als vermeld in voornoemde wet, worden dan ook opgeheven.

Artikel 58.

De wet van 18 juli 2018 betreffende de economische relance en de versterking van de sociale cohesie werd vernietigd door het arrest nr. 53/2020 van het Grondwettelijk Hof van 23 april 2020. De verwijzingen in het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 naar het "verenigingswerk" en de "verenigingswerkers" als vermeld in voornoemde wet, worden dan ook opgeheven.

Artikel 59.

De artikelen 13 en 14 van het decreet van 25 april 2014 houdende de werk- en zorgtrajecten werden op 1 juli 2023 opgeheven. Het artikel 35 van het decreet van 25 april 2014 houdende de werk- en zorgtrajecten werd op 1 januari 2024 opgeheven. In het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 wordt de verwijzing naar het decreet van 25 april 2014 houdende de werk- en zorgtrajecten daarom vervangen door een verwijzing naar de overeenkomstige bepalingen in het decreet van 8 juli 2022 over de werk- en zorgtrajecten.

Artikel 60.

Dit artikel heft het derde lid van artikel 38 op. De inhoud van dit lid wordt vervangen door het nieuwe artikel 38/2 (cfr. artikel 61).

Artikel 61.

Het eerste en het tweede lid van de eerste paragraaf van dit artikel bakent af ten aanzien van welke personen en in welke gevallen de woonzorgvoorzieningen en verenigingen het uittreksel uit het strafregister moeten controleren en bepaalt de voorwaarden waaraan de personen, vermeld in het eerste lid, moeten voldoen om te mogen werken in een woonzorgvoorziening of vereniging. Deze leden bepalen dat een woonzorgvoorziening of vereniging ten aanzien van de personen die werkzaam zijn in loondienst van een woonzorgvoorziening of vereniging, de zelfstandigen die met een ondernemingscontract aan de woonzorgvoorziening of vereniging verbonden zijn en worden ingeschakeld in de werking van de woonzorgvoorziening of vereniging, de bestuurders, de vrijwilligers, de stagiairs en andere personen die via een overeenkomst met een andere rechtspersoon worden ingeschakeld in de werking van de woonzorgvoorziening of vereniging (vb. bij interim-arbeiders of wanneer een woonzorgcentrum beroep doet op een extern bedrijf om de catering in de woonzorgvoorziening te garanderen), het goed en zedelijk gedrag moet nagaan, dat minstens garandeert dat deze personen geen veroordelingen hebben opgelopen die onverzoenbaar zijn met hun functie. Deze controle omvat minstens dat een woonzorgvoorziening of vereniging controleert dat deze personen niet veroordeeld werden in België of in het buitenland wegens een aantal misdrijven in het strafwetboek.

Het derde lid van dit artikel bepaalt dat om deze controle goed te kunnen uitvoeren de betrokkene een uittreksel uit het strafregister als vermeld in artikel 595 van het Wetboek van Strafvordering moet voorleggen. Op deze manier kan een woonzorgvoorziening of vereniging de doelstellingen uit paragraaf 1, lid 1 van het artikel nagaan.

In het vierde lid van de eerste paragraaf van dit artikel wordt bepaald dat een veroordeling wegens een misdrijf zoals opgenomen in het eerste lid van deze paragraaf niet betekent dat de personen, vermeld in het eerste lid, hun functie niet kunnen opnemen. In de paragraaf worden drie elementen aangehaald waarmee de woonzorgvoorziening of vereniging rekening moet houden.

Het laatste lid van de eerste paragraaf bepaalt dat er uitzonderlijk een nieuwe controle kan worden uitgevoerd als daar een gegronde indicatie voor is.

De tweede paragraaf bepaalt in welke gevallen er geen controle moet gebeuren van het goed en zedelijk gedrag van de personen, vermeld in het eerste lid van paragraaf 1.

Artikel 62.

De regelgeving wordt aangepast aan het nieuwe Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

Artikel 63.

Dit artikel brengt een technische wijziging aan in artikel 47, §2, tweede lid, van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019. Door de opheffing van het derde lid in artikel 38, moet er nu worden verwezen naar het derde lid, gezien het oude vierde lid het nieuwe derde lid wordt.

Artikel 64.

Dit artikel voert verschillende wijzigingen door in artikel 59 van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 met het oog op het aanpassen van dit artikel aan de voorgaande wijzigingen.

Zo wordt de terminologie "personeelsleden, vrijwilligers, verenigingswerkers en bestuurders" in dit artikel aangepast naar een verwijzing naar de categorieën van personen, vermeld in het ontworpen artikel 38/2, §1, eerste lid, van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019. Dit heeft ook tot gevolg dat de term "verenigingswerker(s)" niet meer zal voorkomen in het artikel 59 van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019.

Het Departement Zorg zal ingevolge het ontworpen artikel 38/2 van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 geen uittreksel meer verwerken uit het strafregister van de personen die activiteiten uitvoeren in een woonzorgvoorziening of vereniging. Het artikel 59, §5, derde lid, 7°, en §6, eerste lid, 1°, worden hieraan aangepast.

De bewaartermijn van de persoonsgegevens van de personen die werkzaam zijn in loondienst van een woonzorgvoorziening of vereniging, de zelfstandigen die zijn verbonden met een ondernemingscontract aan de woonzorgvoorziening of vereniging en worden ingeschakeld in de werking van de woonzorgvoorziening of vereniging en de andere personen die via een overeenkomst met een andere rechtspersoon worden ingeschakeld in de werking van de woonzorgvoorziening of vereniging wordt gelijkgeschakeld met de bewaartermijn van de gegevens voor de stagiairs, vrijwilligers en bestuurders. De bewaartermijn voor deze personen, vermeld in het ontworpen artikel 38/2, §1, eerste lid, 1°, 2° en 6°, van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 werd destijds vastgelegd op minimaal twee jaar en maximaal vijftig jaar, gezien een personeelslid dat lange tijd in een voorziening heeft gewerkt en die daarna nog vrijwilliger of bestuurder wenst te zijn vijftig jaar aan de woonzorgvoorziening of vereniging kan verbonden zijn. Echter is hier ook het moment van de 'uitdiensttreding' van belang om de gegevens te bewaren. Om deze reden worden de persoonsgegevens van deze personen ook bewaard voor minimaal twee jaar en tot vijf jaar na het beëindigen van de arbeidsovereenkomst, het ondernemingscontract of de overeenkomst met de andere rechtspersoon en maximaal voor vijftig jaar.

Artikel 65.

Het huidige artikel 61, eerste lid, van het Woonzorgdecreet stelt dat de Vlaamse Regering, onder de voorwaarden en volgens de procedure die ze bepaalt, projecten tijdelijk kan erkennen en subsidiëren. Dit kan mogelijks fout geïnterpreteerd worden, in de zin dat een project erkend zou moeten zijn om gesubsidieerd te kunnen worden. Dit was niet de intentie van deze bepaling. Daarom wordt "en" vervangen door "of", waardoor projecten ook erkend zonder gesubsidieerd kunnen worden en omgekeerd ook gesubsidieerd zonder erkend kunnen worden. "Of" sluit hier niet uit dat men tegelijk erkend en gesubsidieerd wordt, maar verplicht het niet.

Artikel 66.

Artikel 94 van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 bevat verwijzingen naar het administratief basisdossier. Aangezien de verplichting tot het houden van een administratief basisdossier in dit decreet wordt opgeheven, ondergaat artikel 94 hetzelfde lot.

HOOFDSTUK 16. Wijziging van het decreet van 26 april 2019 betreffende de organisatie van de eerstelijnszorg, de regionale zorgplatformen en de ondersteuning van de eerstelijnszorgaanbieders

Artikel 67.

Met deze wijziging wordt aan artikel 18 van het decreet van 26 april 2019 de mogelijkheid toegevoegd voor de Vlaamse Regering om af te wijken van het vereiste minimumaantal inwoners dat een regionale zorgzone moet omvatten. Daarmee wordt geanticipeerd op het risico dat regionale zorgzones niet op een logische wijze afgebakend kunnen worden louter en alleen door een te strikte toepassing van het vereiste inwonersaantal.

Door te bepalen dat het aantal regionale zorgzones in het Nederlandse taalgebied kleiner moet zijn dan of gelijk moet zijn aan het aantal referentieregio's, vermijden we dat de Vlaamse Regering systematisch kan afwijken van het minimumaantal inwoners en dat de regionale zorgzones te klein worden.

HOOFDSTUK 17. Wijziging van het decreet van 5 mei 2023 over de kwaliteit van zorg in het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Artikel 68.

Dit artikel brengt twee wijzigingen aan aan artikel 6 van het decreet van 5 mei 2023 over de kwaliteit van zorg in het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Het gewijzigde artikel installeert de mogelijkheid om met partnerorganisaties te werken. In het eerste lid van de tweede paragraaf worden de opdrachten van de partnerorganisaties opgesomd. De inleidende zin van deze opsomming is verwarrend en creëert daardoor rechtsonzekerheid. Met de eerste wijziging wordt verduidelijkt dat niet elke partnerorganisatie alle vermelde opdrachten moet opnemen. Dit was van bij aanvang het opzet van de decreetgever (zie o.a. de woorden "een of meer opdrachten" in het eerste lid van de eerste paragraaf van dit artikel). De tweede wijziging betreft een rechtzetting van de interpunctie.

HOOFDSTUK 18. Wijziging van het decreet van 17 mei 2024 tot wijziging van het decreet van 20 januari 2012 houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen, wat betreft de begeleiding bij interlandelijke adoptie en het decreet van 29 juni 2012 houdende de organisatie van pleegzorg en het decreet Binnenlandse Adoptie van 3 juli 2015, wat betreft de invoering van een gezamenlijk voortraject pleegzorg-adoptie

Artikel 69.

De Vlaamse regering formuleerde op 17 september 2021 vijf krijtlijnen voor de toekomst van interlandelijke adoptie. Deze krijtlijnen hebben geleid tot de uitwerking van een actieplan dat werd opgesplitst in drie werven die werden opgenomen in het ondernemingsplan 2022 van het Agentschap Opgroeien. Een van de werven handelt over de verbinding tussen pleegzorg en adoptie. De werf heeft de uitwerking van een (gedeeltelijk) gezamenlijk voortraject voor pleegzorg en adoptie als doel. Met deze finaliteit voor ogen werd een werkgroep geïnstalleerd die in november 2022 aanbevelingen had geformuleerd voor het bewerkstelligen van de toenadering tussen beide jeugdbeschermingsmaatregelen. Het wijzigingsdecreet van 17 mei 2024 betekende een eerste decretale aanzet tot meer verbinding tussen pleegzorg en adoptie door de verankering van een aantal concrete beleidsaanbevelingen van de werkgroep, waaronder het principe van een gedeeld voortraject. De inwerkingtreding van de eenmaking werd voorzien op 31/12/2025.

Aangezien het gezamenlijk voortraject nog verdere concrete uitwerking behoeft en installatie niet haalbaar lijkt tegen de decretale deadline, is het noodzakelijk de datum van inwerkingtreding van de bepalingen strekkende tot regeling van het gezamenlijk voortraject, zoals geregeld bij artikel 47 van het wijzigingsdecreet van 17 mei 2024, te wijzigen naar 1 januari 2027.

HOOFDSTUK 19. Inwerkingtreding en toepassingsgebied in de tijd

Artikel 70.

Dit artikel behoeft geen toelichting.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen,

Caroline GENNEZ